Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1020 ՇԱԲԱԹ 30 ՄԱՅԻՍ 1887 (Ն. Տ.) 11 ՅՈՒՆԻՍ 1887 19 ՐԱՄԱԶԱՆ 1304

20 ՓԱՐԱ (ՄԻՆՉԻ ՏՆՕՐԻՆԱԿԹԻՒՆ)

ԱՌ ԽՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ԳՐԱՏԱՊԱՆԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (ՄԻՆՉԻ ՏՆՕՐԻՆԱԿԹԻՒՆ)

ԳԱՅԻԱՆՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	գահեկան ոսկւոյ	160
» »	Վեցամսեայ	» »	80
» »	Չորամսեայ	» »	40
Գաւառաց »	եւ տեղական		
թղթատարով	տարեկան	» »	240
Գաւառաց համար	եւ տեղական		
թղթատար	վեցամսեայ	» »	120
Օտար երկիրներ	տարեկան	ֆրանք	56
» »	վեցամսեայ	»	28

Գրանցեալ նամակներ՝ լրագրոյս հանգամանքներուն համար՝ Տնօրէնութեան վրայ է։
Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն եւ չտարուիր։

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeny Deirmen Han Constantinople

Կ. ՊՈԼԻՍ, 30 ՄԱՅԻՍ, 1887

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ԵՒ ՇՈՒԿԱ

Գնոց ընդհանուր բարձրացումը, զոր անցեալ շաբթուն մէջ նշանակեցինք, շաբթուս մէջ չշարունակուելէ զատ, յետադիմութեան փոխուեցաւ։ Բաղաքական կացութեան վրայ ծանր բան մը կայ, որ ազատ չունչ առնուլ չի տար ոչ բաղաքագիտաց, ոչ դրամատերաց։ Առկախ խնդիրներէն ոչ մէն իրօք կարգադրուած կրնայ համարուիլ։ Օրինակի համար, Եգիպտական խնդիրը, մինչեւ իսկ եթէ վերջացած համարուի Անգլիոյ և Թուրքիոյ միջեւ, — բան մը, զոր չենք կրնար ըսել մինչեւ որ Պարմանագիրը չվաւերանայ Վեհ. Սուլթանէն, — իւր միջադային հանգամանքը դեռ ևս կը կարօտի բանակցութեան և կարգադրման ի մէջ Մեծ Տէրութեանց։ Այս մասին յառաջդիմութիւն մը չերթինք շաբթուս մէջ։ (*) և դէպ յառաջ՝ և է՝ քալ չառին նաև Պուլկարական և Աֆղանեան խնդիրը։ Արդարեւ, աֆղանեան խնդրոյն վրայ նախորդ եօթնեկին վերջերը ծագած երկիւղալի զրոյցը, որը գնոց յանկարծական անկում պատճառեցին, հիմնաւոր չէին։ Ապա-իւր-Բահման ողջ է դեռ, և ռուս բանակն Աֆղանաց վրայ չի քալեր։ Բայց իրողութիւնը լեռլի կ'ապացուցանեն թէ կեդր. Ասիոյ կողմէ անգլօ-ռուս յարաբերութիւնը յոյժ ձգտեալ հանգամանք մը ստանալու վրայ են։ Կաւաթայէն 23,000 հետեւակ և 3,000 ձիաւոր զօրաց ի կեդր. Ասիա երթալ պատրաստուելու հրամանը Տէրէ Նէ-ի սովորական չափազանցեալ լուրերէն մէն կրնայ լինել պարզապէս։ Բայց խնդրոյն արդի վիճակին մէջ, անհաւատալի չէ բնաւ։ Վիշերիմ կայսրի Քիլ կամ Քիէլ վերստին հարբուխէ բռնուելուն լուրը, զոր ոմանք իբրեւ ճշմարիտ հիւանդութիւն նկատեցին, պահ մը գէշ ազդեցութիւն ըրաւ գնոց վրայ, և այս ամէն անոյաստ ազդեցութեանց հակառակ, յաջող լուր մը չեկաւ շաբթուս մէջ դէպ ի վեր նոր զարկ մը տալ արժէքներոց, կամ՝ գէթ պահել անցեալ շաբթուն գները։ Դիտելի է նաև թէ մեր առաջադրեալ կրկին Փոխառութեանց վրայ նոր և յաջող լուր մը չկայ դեռ։ Կրսուի թէ արդարև Եգիպտական Պարմանագրոյն յաւելուածներուն մէջ տրամադրեալ է օսմ. նոր Փոխառութիւն մը Եգիպտական հարկին մէկ մասովն երաշխաւորուած։ Բայց մինչեւ որ Պարմանագիրը պաշտօնական վաւերացում չընդունի, և լոյս չտեսնէ, այս տեղեկութիւնը լրագրական ընթացիկ լուրերէ աւելի արժէք չեն կրնար ունենալ։ Եւ, ինչպէս կը տեսնենք, Պարմանագրոյն վաւերացումն ու հրատարակումը տակաւին ժամանակի կրնան կարօտիլ։

Օսմ. Բոնտսիտէն, զոր անցեալ շաբթու Թողուցինք 16.21, շուտով կոբոյս իւր այս բարձրութիւն, և այժմ կը դեգերի 16.3-7ի վրայ։ — Փոխառութեանց Ա. կարգը, 25.20էն տարբ, 25.10 է, և Բ. կարգը 15.10ի տեղ, 15 է այժմ։ — Եգիպտոսէն 34.75է ինկաւ մինչեւ 33.50, և հոն կանգ առաւ առ այժմ։ — Ֆրէնկէն Պաւելի ամուր է, քանի որ 41.12ի դնէն երկու փարա միայն կորսուանելով, կեցաւ 41.10ի վրայ։ — Թուքէնկն, եւս բան մը տեսաւ տկար, 17.5էն ալ ինկաւ մինչեւ 16.25, ուր է արդ. Կառավարութեան 100 դրուշ պարտք ունեցող մը 16 ու կէս դրուշով կրնայ կարգադրել պարտքն։ Իրաւ է որ իրեն ալ նոյն գումարը կը տրուի կառավարութենէն, եթէ առնելիքնոր է, կամ, օրինակի համար, եթէ պահանջ ունի հին ամսականներէ։

Օտար հրապարակաց վրայ եւս նոյն լքումը դիտելի է։ Ամենէն աւելի ուշադրաւ է անգլ. Բոնսոլիտէն տկար դիրքը, քանի որ 102.8/16 էն եւս ինկաւ մինչեւ 101.9/16։ —

Անգլ. Բոնսոլիտէն տկար վիճակին վրայ խօսելով, ներսմ ոչ գոր է խնդրել ընդհանրապէս ծայրայեղութեան մը համար։ 200 դրուշի հանուած զոյգ մը օսմ. Բոնսոլիտէն 16 դրուշի գնոյն ալ «տկար» կ'բանէր, 100 դրուշի հանուած անգլ. Բոնսոլիտէն 102 դրուշի գնոյն ալ «տկար» կ'բանէր։ Աբժեմիթոց տկարութիւնն հասարակաց բացատրութիւն մ'է լոկ, շաբթու մը և ուրիշ շաբթու օրուան մը և ուրիշ աւուր գներուն հետ բաղդատմամբ։ Անգ. Բոնսոլիտէն մինչեւ 103 բարձրանալ յետոյ երբ 101-102ի կ'իյնայ, «տկարացած» կը համարուի, եւ՝ քաղաքական անոյաստ դէպքի մը վերագրուելով՝ ուշադրութիւն կը դրաւէ, և երբ նոյն միջոցին օսմ. զոյգ Բոնսոլիտէն ալ 16էն 15ի կ'իյնայ, կ'ըսուի թէ Եւրոպոյ եւ Անգլիոյ մեծ Տէրութեանց հաւաքական ինկան։ Բայց, քննողաստ մարդ մը հարցաս, որ զրոսայական՝ խորհրդէն չի հանիր, հաստատեցաւ թէ՝ բան երբեք աւելի չարաչար չէր գործած։

Ֆրանսական 4 % առ 100 Արժեթուղթն 108.95 է յետոյ 108.92 % էր երեկ, և 3 առ 100 ն ալ 82.15 է ինկաւ 81.92 %։

Ռուսական 1873ի Փոխառութիւնն անխախտ մնաց 96.1/8 ի գնոյն վրայ, մինչ Ռուսին 9 ռ. 80 ք. էն մինչեւ 9.75 բարձրանալէ յետոյ, կանգ առաւ 9.82 ի վրայ, կորստեամբ միայն երկու քառորդի։

Օսմ. Պանտն անշարժ է 10.3/8 ոսկւոյ վրայ, մինչ մեր Բէյոլիէ արժեթուղթը մինչեւ 367.50 ֆր. բարձրանալէ յետոյ, կ'ինայ 362.50, և Եգիպտոսի Միացեալը 83.10 է կը նահանջէ ի Դալաթա՝ 82.20ի, թէեւ ի Լոնտոն 74.7/8 է յետոյ 75 1/8 կը գտնէր երեկ։

Մեր սեղանաւորական գլխաւոր հասոյթներուն վրայ նշանակելի փոփոխումը չկայն այս շաբթու։ Ցիշատակելի է միայն Թիւնէլի մէկ նոր բարձրացումն որ, երեք ոսկիէն եաբն, երեկ երեք ոսկի և 2 դրուշ էր։

Շաբթուս մէջ եւս անոյաստ լուրեր առնուեցան Փոքր Ասիոյ հնձոց վիճակին վրայ։ Տառապեալ գաւառաց շրջանակն եւս քան զեւս կ'ընդարձակի։ Առանայի նահանգին հունձքերը բոլորովին փճացած են, և մինչեւ իսկ խօսք կայ թէ նահանգին բնակիչք ուրիշ գաւառներ գաղթելու վրայ են։ Շնորհիւ երկաթուղւոյն և ծովեզերքի մօտաւորութեան, կարելի է ոմանք ազատել Ատանացիները։ բայց անխուսափելի չարիք մ'է որ ամէն բան սուղ պիտի դնեն, և եթէ անօթութենէ մեռնողներ չպատահին իսկ, թշուառութիւնն յետին աստիճանի պիտի հասնի Տէրութեան այս բաւական բարգաւաճ նահանգին մէջ։ Աւելորդ է ըսել թէ Ատանայի նահանգին մէջ այս տարի արմտեաց հետ բամպակի հունձքն եւս փճացած է։

Ներքին գաւառներու մէջ, լեռնային տեղեր տակաւին հնձոց ժամանակն եկած չլլնելով, կարելի չէ այժմէն որոշ գաղափար մը կազմել անոնց վերջնական վիճակին վրայ։ Բայց ուրեք ուրեք ամենայն սաստկութեամբ տիրող երաշտութեան հետեւանքը, ճնացեալ գաւառաց մէջ եւս արմտեաց գինը վրայ դրած է մեծապէս։ Այս վիճակի մէջ են ընդհանրապէս Հայաստանի գաւառք։ Հոն տակաւին հունձքերն հասունցած չեն, եւ յուսալի է որ շատ անյաջող չլլնին։ Բայց որովհետեւ Փոքր Ասիոյ մէջ կոմերէն արմտիք կը խնդրուի, գէթ սղութեան չարիքէն միւս գաւառներ չպիտի ազատին։ Բայց անխառն չարիք չկայ։ Գաւառաց ոմանց կարօտութիւնը պատճառ պիտի լինի որ ուրիշ գաւառաց մէջ արմտիք աւելի արժեն այս տարի, յորմէ գաւառաց ոմանց մէջ երկրագործ դասը կրնայ շահիլ։ Բայց որովհետեւ այս տուրեւառ ամէն գաւառային կեդրոնի շահադիտաց ձեռքը կեդրոնացած է, բուն իսկ երկրագործ գիւղացիներէն աւելի բաղաքացի շահադէտներու անձուկ շրջանակ մը պիտի շահի արմտեաց սղութենէն։

Տէրութեան երմտական գործառութեանց և վաճառականութեան գանձատներուն վրայ յաւելում մը պիտի ընէ 1887ի երաշտութիւնն։ Ո՛չ միայն արմտեաց, այլ և հողային ուրիշ բերքերու վրայ երաշտութեան հետեւանքներն զգալի են։ Օրինակի համար, անցեալ օր ծանուցինք ափիոնի անյաջողութիւնը, զոր ամենէն աւելի առատութեամբ արտադրող գաւառք այս տարի սովորականին կիսուն չափ միայն պիտի արտադրեն։ Այն վաճառականք որք տարւոյս այս եղանակին մէջ իրենց ձեռք ափիոնի բաւական պաշար ունենալու բարեբախտութիւնը կը վայելեն, գնոց բարձրացումն պիտի օգտին։ Բայց հաղարաւոր տեղացիք որոց ապրուստի գլխաւոր միջոցն էին այս եւ ուրիշ բերքեր՝ սովորականէն աւելի պիտի տառապին այս տարի։ Կառավարութիւնն ևս տրոց դանձման մէջ սովորականէն աւելի դիւրաբերութիւն պիտի քաշէ։ Առանայի չափ ինքնեալ գաւառներու մէջ անչուշտ տրոց մէկ մասը կամ ամբողջը թողուլ պիտի հարկադրի, և արդէն Մալիէն դադրեցուցած է՝ կ'ըսուի՝ մեծ գումարներու փոխարէն հէվալէներ տալ տասանորդաց վրայ, մինչեւ որ ապահովիչ տեղեկութիւններ հառնու մէն մի գաւառի հնձոց վիճակին վրայ։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ. Թարգմանն Թղթակիցը Վիէննայէ կը հեռագրէ. «Ռուսական Բոլոնիոյ մէջ օտարաց կալուածատիրութիւնն արգիլող Ռուսին ևս քան զեւս միտքերը կը յուզէ ի Կալիչիա։ Կալիչեան գլխաւոր լրագիրը կարտադրէ 1815 ի Վիէննայի Դաշնագրոյն 15 րդ և 18 րդ յօդուածներն, և ասատրօ-մաճառ Կառավարութենէն կը պահանջին բողոքել Դաշնագրոյն բընաբարման դէմ, քանի որ Ռուսիա իրեւ օտարազգի կը նկատէ Կալիչիոյ և Բոզէնի Լեհերը։ Բայց որովհետեւ Ռուսիա տուաւ առաջին օրինակն՝ արտաքսելով Բոզէնէն ռուսահպատակ և աւստրահպատակ Լեհերը, Ռուսիոյ դէմ բողոքելն օգուտ չպիտի ունենայ, և հաւանական չէ որ Աւստրիա բողոքբառնայ, թէեւ ամենափոքրիկ ձեւով դիւանագիտական դիտողութիւն մը կը բրնայ ընել։ Ռուսիոյն հետ, ռուսական Լեհաստանի ստիպականութեան խիստ հրամաններ տուուեցան՝ ճչգիւ գործադրելու անցագրաց վերաբերեալ նոր կանոնները։ Սոյն կանոնաց նպատակն է ըստ կարի արգիլել ռուսահպատակ Լեհաց օտար երկիր ճամբորդելն, և երկրէն արտաքսել ամէն ազգաց օտարազգիները։ Սոյն կրկին նպատակը կ'ապահովին ռուս իշխանութիւնը՝ ամէն անցագրոյ վրայ 150 ռուբլի տուրք մ'առնելով և ամիսն 30 ոսկի բնակութեան տուրք վճարելու գատապարտելով ամէն օտարազգիները։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՊՈԼԻՔԱՆԵԱՆ ԹԵՐԱԿՂՋԻ. Վիէննայի մէջ ուշադրութիւն կը գրաւէ սերպերէն անոստրագիր տետրակ մը, հրատարակեալ ի Պելկրատ, ի պաշտպանութիւն Սերպիոյ քաղաքականութեան 1880է ի վեր։ Հեղինակը Թուի լինել սերպ նախարարութեան անդամ մը, և շահեկան տեղեկութիւններ կուտայ ռուսական մեքենայութեանց վրայ, որոց նպատակն էր գրժտեցնել Սերպիան Աւստրիոյ հետ, երբ պաշտօնական Ռուսիա յայտնապէս խորհուրդ կուտար Սերպիոյ՝ ապագային մէջ Աւստրիոյ կրթնելու։ Հեղինակը կը պատմէ բախտախնդիր Զերնայեվ զօրավարին արարքն, որ 1881ին Պելկրատ կ'երթար իբրեւ սեղանաւոր ու գործի մարդ, և կը չնար երկրին զօրամնդակ կառավարական հասոյթներն յանձնել ռուսական դրամատան մը, իբրեւ երաշխաւորութիւն յոյժ շահաւոր երկաթուղւոյ փոխառութեան մը։ Հեղինակն, որ յոյժ երազել կ'երևի Պալքանեան գործոց, կ'ըսէ թէ Ռուսիոյ ամենակարողութիւնը Պալքանեան Թերակղզւոյն մէջ պատրանք մ'է լոկ։ «Թէեւ Ռուսիա յարձակող և երկրակալ Տէրութիւն մ'է, իւր բաղձանքներն Ասիոյ մէջ միայն կրնայ ներգործել, և ո՛չ Պալքանեան Պետութեանց մէջ, ուր եւրոպական Մեծ Տէրութիւնք իրեն հակակշիռ լինելէ զատ, ազգային ձգտմունք և ազատութեան սէրն անյաջողութեան կը մատնեն օտար տիրապետութեան ամէն ձեռնարկներ։»

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՁՈՒԼՈՒՄ. Ռուսիա իւր պալդիկեան գաւառաց և Բոլոնիոյ ռուսացուցման համար վերջերս կարեւոր տնօրինութիւններ ի գործ դրաւ։ Տարւոյս սկիզբէն, Եսթանիոյ, Լիվոնիոյ և Քուրլանտի Նախակրթարանաց և միջնակարգ կրթարանաց մէջ դասախօսութեանց լեզուն գերմաներէնի տեղ ռուսերէն եղաւ։ Յետ այսորիկ, ըստ կայսերական նոր Ո-ուշն, ռուսերէն պիտի դասախօսեն նաեւ Տարբադի Համալսարանին Բրոֆէսօրք, որով յոյժ պիտի նուազին այս Համալսարանի բուն գերման ուսանողք։ Պալդիկեան գաւառաց գիւղացիներուն համար աւելի օգտակար կը լինէր գերմաներէն ուսնիլ, քանի որ հողատերաց և բաղաքացի խառնութիւններու և վաճառականներու լեզուն գերմաներէն է։ Բայց այս ամէն գաւառաց մէջ ռուսերէնի ուսուցումն ու գործածումը պարտաւորիչ հրատարակելով, Զարին կառավարութեան նպատակն է բնակիչները ռուսացնել, որպէս զի, եթէ օր մը գերման բանակ մը գրաւէ երկիրն, իբրեւ դաբեկամ չընդունուի տեղացիներէն։ Բոլոնիոյ և Լիվոնիոյ մէջ կարգադրութեան մասին հրատարակեալ օրէնքն ևս գլխաւորապէս Գերմանաց դէմ ուղղեալ է։

ԱՒՍՏՐՕ-ՄԱՃԱՌ ԲԱՆԱԿԻՆ համար նոր օրէնք մը կը յօրինուի այժմ։ Արդի օրէնքն 1879ին հրատարակուած էր տասն տարւոյ պայմանաժամով։ Բայց չսպասելով 1889ի տարւոյն, կ'ուզուի մուծանել օրէնքին մէջ փոփոխումներ որոց պէտքը փորձառութեամբ ապացուցեալ է արդէն։ Զինուորական նոր օրէնքի մասին աւստրական և մաճառական կառավարութիւնը նախապէս իրենց մէջ կը համաձայնին։

ՇԱԲՈՆՑԻՐ այս օրերս դիտեցին թէ իրենց ծովեզերքներ պաշտպանութեան վիճակի մէջ չեն քան պահանջման այժմեան պատերազմական կանոնաց։ Եւ ահա ազգն հանդերձ յուզուեցաւ ու շարժեցաւ, եւ գործել սկսաւ ծովեզերաց պաշտպանութեան համար։ Ազգային հանգանակութիւն մը բացուեցաւ, որոյ գլուխը Մէրզատոն — Կայսրն— իւր ձեռքէ գրուեցաւ 500,000 ենն, (աւելի քան 60,000 անգլ. ոսկի)։ Եօքսանդակ դրամատուն մը տուաւ 50,000 ենն, հարուստ վաճառական մը 50,000, եւ ինչ։ Մէկ ենն 24 դրուշի չարէ, եւ մեծկակի գումար մը հանգանակեցաւ։ Ամենքիս պիտի կառուցուին՝ յատակագիծը պատրաստուելուն պէս։ Ճարանցիք հայրենասէր ժողովուրդ մ'են, եւ մեծ դեր մ'ունին կատարել Ծայրագոյն Արքունեաց գործերուն մէջ։ Խօսքուն հետ մէկտեղ գործելը գիտեն, ինչպէս արդեամբ կը ցուցնեն ծովեզերաց պաշտպանութեան այս խնդրոյն մէջ։ —Ճարանցիք այս օրերս իրենց վրայ խօսիլ կուտան ուրիշ և բոլորովին տարբեր խնդրոյ մը պատճառով ալ։ Ճարտնի Կայսրուհւոյն առաջնորդութեամբ, և թեւադրման ու քաջալերանօք Ճարտնի Նախարարատեսին, Ճարտնցի ազնուական կանայք սկսած են հաղթել իրենց հերոսացի քոյրերուն հագած ձեւով զգեստներ։ Այս մասին մեծ վէճ կայ թէ Ճարտնի և թէ Եւրոպոյ մէջ։ դի եթէ Եւրոպան նորաձև զգեստաց պաշտպաններ ունին, թէ՝ Ճարտնի և թէ Եւրոպոյ մէջ կան ոլոր կը պնդեն թէ Ճարտնահեաց արեւելեան զգեստներն աւելի հանճար և փայելուչ, աւելի առողջապահի և աւելի ազատ են։ Բայց Ճարտնի Նախարարատեսն, ոչ իւր երկրին մէջ Ռիշլիէյի մը դերը կը բաղձայ կատարել, քաղաքական խորախորհուրդ հաշիւ մ'ունի եղեր Ճարտնահեաց զգեստի փոփոխումը ջատագովելով։ Ն. Բարձրութիւն հաստատեր է թէ Ճարտնցիք Եւրոպեան քարտաքրթութեան մէջ ոչ պիտի յառաջդիմութիւն ընեն, Եւրոպացւոյ հետ հաւասարութեան իրաւունքներ չեն կրնար ձեռք բերել, մինչեւ որ իրենց արտաքին ձեւերով ալ Եւրոպացոյ չնման ին կատարեալ, և այս նպատակաւ զգեստի փոփոխումն իրեն համար միջոց մը պատի լինի, կատարեալ հաւատ ուրիշ հաստատելով Ճարտնցւոյն և Ճարտնարանակ Եւրոպացւոյն միջեւ։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ. Տուլիբ Սինկ անուն գահազարկ հնդիկ Իշխան մը, դիգգէն տարեկան 40,000 ոսկւոյ թոշակէն զոր կ'ընդունէր անգլօ-հնդիկ կառավարութենէն, յարաբերութեան մտաւ Պ. կաթիկովի հետ, և անոր խորհրդով Ռուսիա գնաց, և այժմ Մոսքուա կը բնակի, իբրեւ հիւր ռուս կառավարութեան։ Հնդկաստանի և մինչեւ իսկ Աֆղանստանի մէջ ունեցած իւր վերապատանի իրաւանց պաշտպանութիւնն յանձներ է իւր ռուս բարեկամաց, և պատրաստ է եկեր, երբ Ռուսիա ուզէ, ռուս զօրաց գլուխն անցնելով մտնել Հնդկաստան, և յարուցանել Հնդիկներն ընդդէմ անգլիական տիրապետութեան։ Այս Տիւլիբ Սինկ Բարիզի ճամբով Ռուսիա գացած միջոցին, շոգեկառքին մէջ գողցուց իւր անցագիրն և 1,000 անգլ. ոսկի պարունակող թղթապանակը։ Շուարած, ուրիշ բան չկրցաւ ընել բայց եթէ հեռագրաւ խորհուրդ հարցնել Պ. կաթիկովի։ Սա պատասխանեց. «Հոգ մի՛ ընէք։ Երբ Ռուսիոյ սահմանագլուխն հասնիք, ոստիկանութեան հրամանագիր մը պիտի գտնէք, որ թոյլ կուտայ ձեզ ազատաբար ճամբորդել Ռուսիոյ մէջ։» Եւ իրօք այնպէս եղաւ։ 1,000 ոսկին անդարձ կորաւ։ Բայց տ՛ղ մնայ Պ. կաթիկով։ Անոր մէկ խօսքով, ռուս ոստիկանութեան աւանդական խստութիւնք ձեռն պէս հալեցան, և անցագրով ներս մտած օտարազգիներն անգամ բանտարկող ոստիկանութիւնն առանց անցագրի Ռուսիոյ սահմաններն մերձեցող հնդիկ բախտախնդրին ամէն դիւրութիւն շնորհեց Բեռլինապուրկ և Մոսքուա երթալու։

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՔԼԵՈՒԹԵԱՄԲ ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆ

(ՊՐՈՖ. ԲԷՐՆՀԷՅՄԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՈՒՄ)

— —

—Այդ հիւանդութիւնն այժմ ինքներդ կ'ունենաք, դա կախվելն է։ Ասացէք շաբթուայ օրերը։

Պառաւը, որ մինչ այս բոլորովին ապատ խօսում էր, սկսաւ սատակի կակազել։

—L...lun...l...undi, mar...r...r...d...i... Ձեմ կարողանում խօսել, բարկացած բացականչում է պառաւը՝ բռունցքով բարձին խփելով։

—Լա՛ւ, այժմ դիտէք այս պարոնի հիւանդութիւնը։ Որքան ժամանակ է հարկաւոր բժշկուելու համար։

—Երեք ամիս, հարիւր կարողանում է արտասանել պառաւը։

—Բոլորովին համոզուա՞ծ էք ասում։

—Այո՛, բոլորովին։

—Ի՞նչպէս իմացաք։

—Զգիտեմ, թողէ՛ք ինձ, խնդրեմ, ես դժուարանում եմ խօսել, քրթմնջում է պառաւը։

—Լա՛ւ, կարող էք սթափուիլ։

Պրոֆէսսորը փչեց նրա երեսին եւ նա արթնցաւ։

Մենք անցանք հետեւեալ սենեակը եւ մօտ 10 րոպէից յետոյ դարձանք։ Տակաւին միջանցքում ես լսում էի հիւանդների բարձրաձայն ծիծաղը եւ պառաւի հայհոյալից կակազելը։

M...m...m...onsieur, ազազակեց պառաւը պրոֆէսսորի մտնելուն պէս, j...j...e... Նա այնքան վատ էր խօսում, որ չկարողացայ բան հասկնալ։ Բան երեսոյթին նա դանդաղում էր իրեն բարկացնողների եւ ծաղրողների վերայ։ Սենեակի ամէն մի անկիւնում ծիծաղի ձայն լսուեցաւ։ Պառաւն ուզում էր արտասանել, բռունցքով բարձին էր խփում եւ մոյն զայրացած փրփրում՝ մի խօսք անգամ չկարողանալով արտասանել։

Պրոֆէսսորն հանգստացրեց նրան, քնեցրեց եւ կակազելուց ազատեց։

—Այժմ մ'ր կացէք եւ առաջուայ պէս կանոնաւոր խօսեցէ՛ք։

Պառաւը սթափուեցաւ եւ կամենում էր չարունակել իւր բողոքը։

—Նրանք ինձ . . . սկսեց եւ մնաց ապշած։ Դէմքի վերայ ուրախութիւն էր փայլում։ Ես կրկին կարող եմ խօսել, այժմ նայեցէ՛ք—սպառնում էր իրեն շատ նեղացնողներից մէկին։

Բոլոր տեսածներից ինձ աւելի զարմացրեց պառաւի՝ հիւանդութեան ժամանակամիջոցի ճիշտ որոշելը։ Երբ ես Պետերբուրգից ճանապարհ էի ընկնում, մտածում էի։ երեք ամիս ինձ հարիւրը կը լինի մնալ պրոֆէսսորի մօտ։ բայց յետոյ մոռացայ մտածել մի որ եւ է ժամանակամիջոցի մասին։ իսկ պառաւի փորձի ժամանակ, ես բոլորովին խորասուզուած, նրան էի դիտում եւ ուրիշ ոչ մի բանի վերայ չէի մտածում։ Ի՞նչպէս կարողացաւ այդպէս ճիշտ որոշել ժամանակամիջոցս (մինչեւ անգամ մատերով ցոյց տուաւ երեւ) , որ կատարելապէս հանձայն էր իմ առաջուայ դիտաւորութիւններին։

Պէտք է ուշադրեցնեմ որ ես ունիմ նաեւ névralgie (զգային հիւանդութիւն), այնպէս որ պառաւը մոտերը ճիշտ ասաց անուանելով այդ հիւանդութիւնը։

Ահա՛ առաջին ապատարութիւններս, հետաքրքիրների մասնի՝ առանձին։

* * *

Առաջին նամակումս նկարագրեցի Բէրընհէյմի հիւանդ անցուցած ապատարութիւններս։ Հետեւեալներն ոչ թէ թեպ, այլ առաջիններից աւելի ոստիկ էին։

Հիւանդանոցը մի քանի նոր հիւանդներ բերին, որոնց գինութեան եւ բժշկութեան փորձերին պրոֆէսսոր Բէրնհէյմը հրաւիրեց ինձ ներկայ գտնուելու։ Առաջին հիւանդը՝ մօտ քսան տարեկան մի երիտասարդ էր, որի երկու ձեռքի մատերը այնպէս կծկուած էին, որ արարելն անկարելի էր։ Պրոֆէսսոր Բէրնհէյմը շատ շատ քնացրեց նրան եւ ասաց։

—Դուք ձեզ լաւ էք զգում. սրտի թրթռոց այլ ևս չունիք (երեւի հիւանդն ունէր նաեւ սրտի մի որ եւ է ցաւ), ձեր մատերն ազատ կարող են շարժուիլ։ Պարզեցէք ձեռքերդ։

Հիւանդը մի բան փնթփնթաց, սակայն մատերով ոչ մի շարժում չարաւ։

—Ես ձեզ ասում եմ, որ պէտք է բաց անէք ձեռքերդ . . . ահա՛ այսպէս, աւելի վճռաբար կրկնեց պրոֆէսսոր Բէրնհէյմը, պարզելով հիւանդի կծկուած մատերը։

Հրա՛շք։ մատերը բացուեցան։ Նոյնն արաւ նաեւ միւս ձեռքին։

—Այժմ ծալեցէք ձեռքերդ միասին, մատերը՝ մատերի հետ, պարզեցէք կրկին և ծափ տուէք։

Հիւանդը բոլորը կատարեց, բացի վերջինից։

—Խոր քնով էք քնած. աւելի խոր քնեցէք, ասաց պրոֆէսսորը, մատերը հիւանդի աչքերին դնելով։—Այժմ ծափ տուէք, ծալեցէք եւ պարզեցէք մատերդ։ Ահա այսպէս . . . Լաւ։ Լսեցէ՛ք. երբ ձեզ վերկացնեմ, ինչ որ պատահեցաւ բոլորը պէտք է մոռանաք եւ ինչ որ ուզէք՝ պիտի անէք ձեր ձեռքերին։ Դուք չը պէտք է զարթնք ոչ մի ճնշումն, ոչ մի ներգործութիւն եւ վիշտ, պէտք է հոգով լաւ տրամադրութեան մէջ լինէք, ձեր սրտի բարախումը կանոնաւոր է . . . Հասկացա՞ք։—Լա՛ւ։ Զարթեցէ՛ք։—Հիւանդը բաց արաւ աչքերը։ Ինչ պատահեցաւ ձեզ, հարցրեց պրոֆէսսոր Բէրնհէյմ։

—Զը գիտեմ, monsieur (պարոն), ժըպտելով փնթփնթաց հիւանդը։

—Պարզեցէք ձեռքերդ, ծալեցէք . . . Ահա՛, այժմ ձեր ձեռքերը բոլորովին առողջ են։ Կարող էք դնալ։

Դժուար է նկարագրել հիւանդի ուրախութիւնը, երբ յանկարծ ձեռքերը բոլորովին առողջ տեսաւ։ Նա գնաց այնչափ երախտագիտութեան զգացումներ արտայայտելով։

Հրաշք չէ՞ միթէ—բժշկել մի որ եւ է 10 րոպէում։

Մօտեցանք մի ուրիշ հիւանդի, որ նոր էր մտել հիւանդանոց։ Ձեմ յիշում ինչի վերայ էր գանգատում, այնքան շատ էին նրա հիւանդութիւնները,—կրծքի, որովայնի, գլխի։ Պ. Բէրնհէյմը ժպտաց, ձեռքը դրեց նրա ճակատին, հիւանդը յանկարծ քնեց։

—Խո՞ր էք քնած, հարցրեց պրոֆէսսորը։

—Այո՛, ոլ. գ.օկսոր։

—Ձեր ձեռքումը մի բաժակ դինի կայ։ Խմեցէ՛ք։ Հ՛ը, ի՞նչ է, քաղցր է։

—Այո՛, շատ քաղցր է, կրկնեց հիւանդը, ճաշակելով երեւակայական դինին։

—Այժմ բնում էք. զարթնելուց յետոյ ցաւ չպէտք է զգաք՝ ոչ այստեղ, ոչ այնտեղ (պրոֆէսսորի ձեռքը սահում էր հիւանդի ճակատի, կրծքի եւ փորի վերայով), մոռացէք ինչ որ այժմ ձեզ պատահեցաւ եւ ներկայիս եղէք այս պարոնից (մատնացոյց անելով ինձ վերայ)։ սա՛ բժշկեց ձեզ։ Զարթեցէ՛ք։

Հիւանդն աչքերը բաց արաւ։

—Մի որ եւ իցէ տեղ ցաւ զգո՞ւմ էք։

—Ո՛չ, ես բոլորովին առողջ եմ . . . Merci, monsieur—(շնորհակալ եմ, պարոն) դարձաւ հիւանդը դէպի ինձ։ Բայց ի՞նչպէս կարելի է այս . . . Ձէ՞ որ գ.ուբ բժշկեցիք ինձ, պ. պրոֆէսսոր, իսկոյն գարձաւ նա տարակուսուած դէպի պրոֆէսսոր Բէրնհէյմ, այո՛, ի հարկէ, գ.ուբ, Պ. Բէրնհէյմ, ծիծաղեցաւ եւ հեռացաւ։

—Ահա՛, այս երեխան շատ զգայուն է թելադրութեանց վերաբերութեամբ, ասաց նա մօտենալով մօտ 10 տարեկան երեխայի, որը նստած էր ծխնելոյզի մօտ։

—Բարե՛ւ, այ տղայ։ Ի՞նչպէս է առողջութիւնդ։ լա՛ւ է։ Դէմ՛ հ, քիր։

Մինակ այդ խօսքով, առանց մի որ և է փոքրիկ հարման, երեխան խոր քնի մէջ ընկղմվեցաւ։

—Նայի՛ր, դարձաւ դէպի նա պրոֆէսսորը, նկատում ես այն երեխային տեսնելը։ Նայի՛ր, այնտե՛ղ, դէպի երեխինը։

Երեխան ծնկան վերայ ընկաւ, աչքերը դէպի երեխինը բարձրացրեց եւ ձեռքերը ծալեց։ Դէմքն արտայայտում էր կրօնական հրձռալից ոգեւորութիւն, նա մի բան ըսելիս էր եւ թեթեւակի հեկեկում։

—Այժմ բարեկենդան է, Պիերո, դու կերուխումի մէջ ես, ասաց պ. Բէրնհէյմ։

Երեխան իւր շորի փէշը բարձրացրեց, վերան նստեց եւ նրա դէմքն ընդունեց խնդալից արտայայտութիւն։

—Նայիր, տես ի՞նչպէս պարում են, մարսելիզը երգում։ Դու, ինչպէս երեւում է քիչ գինոված ես։

Նոյն ծիծաղելիս եւ զուարթագէմ երեխան, մի քիչ ամօթխած դէմքով, ինչպիսին ունենում են այն երեխաները։ Երբ նրանք, եւ ուրախ են եւ միեւնոյն ժամանակ մի տեսակ ճնշվում են իրենց ուրախութիւնն արտայայտելու, սկսեց պարել եւ երգել մարսելիզը։

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

ՆԻՍՏ Ա.
(Նոր շրջանի)

29 ՄԱՅԻՍ 1887

ԱՏԵՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

Ազգային Ժողովը չատ կարճ նիստ մ՚ունեցաւ երէկ և զբաղեցաւ միայն Մայր-Դիւանի ընտրութեամբ որ թէպէտ Օրակարգի Ե. խնդիր նշանակուած էր, սակայն առաջին եղաւ։ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը տկար լինելով, բացակայ էր և նստին կը նախագահէր Գեր. Սիմէոն Եպիսկոպոս Սէֆէրեան որ օրհնութեամբ բացաւ ատեանը ժամ 4ին, ի ներկայութեան 34 ժողովականաց, և հրաւիրեց զԻրիմոստուր էֆ. Ղազարոսեան՝ իբր երիցագոյն երեսփոխան՝ ատենապետի ատեանը բազմիլ, ըստ որում Մէրեէմ-Դուլի Ցարութիւն էֆէնտի, թէպէտ ներկայ, թողած էր իւր աթոռն։ Առաժամեայ ատենադպրութիւնն ևս յանձնուեցաւ կրտսերագոյն երեսփոխանաներէն Տամատեան Ստեփան էֆէնտիի։

Առաժամեայ Դիւանն այսպէս կազմուելէ յետոյ, Պատրիարքական Փոխանորդ Գեր. Իւթիւճեան Գէորգ վարդապետ խօսք առնլով ըսաւ.— «Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն հիւանդ լինելով յանկողնի, յանձնարարից ինձ խնդրել պատկ. ժողովէդ որ, եթէ կարելի է, Մայր-Դիւանը չարունակէ իւր պաշտօնը մինչեւ որ Օրակարգի վրայ գտնուած խնդիրներն սպառին և ապա կատարուի նոր Դիւանի ընտրութիւն։»— Մէրեէմ-Դուլի Ցարութիւն էֆ. պատասխանեց թէ իւր և իւր պաշտօնակցաց չէջանը լրացած լինելով, իրենք դադրած էին այլ ևս պաշտօնէ և թէ Ազգ. ժողովը նոր Դիւանի ընտրութիւն կատարելով, անմիջապէս յետոյ կրնար ձեռք առնուլ Օրակարգի մնացեալ խնդիրները։

Այս առթիւ Ռ. Պողոսեան էֆ. հարցուց թէ ինչ է պատճառն որ նոր շրջանի բացումը չկատարուիր ըստ տարադրութեան Ներքին Կանոնագրի Ա. յօդուածին՝ որուն համեմատ այդ նստին Ս. Պատրիարքն ատեանը կը բանայ բացման ճառով մը և ընտրութեանց տեղեկագիրներն ու Վարչութեան համարատուութիւնը պատրաստ լինելու են։ —Պուլկուրեան էֆէնտիի ձայնակցեցաւ Ռ. Թորոսեան էֆ.։

Ատենապետ Բ. Ղազարոսեան էֆ. պատասխանեց թէ անցեալ տարի Մայր-Դիւանի և Նախաձեռնիչ դիւաններու ընտրութիւնը կատարուած էր առանց այդ ձեւակերպութեանց. հետեւաբար այս տարի ևս իւր պարտքն է, իբր առաժամեայ Ատենապետ, նոր Դիւանի ընտրութիւն կատարել տալ որուն կը բանան ուղղուիլ ապա ամեն դիտողութիւնք։

Տ. Եղիշէ վրդպ. Այվազեան.— Կարծեմ թէ տարբական սովորութիւն մ՚է որ երբ Ատենապետը կը հրաժարի, ժողովը շնորհակալութիւն կը յայտնէ Նրմա, մանաւանդ որ մեր Ատենապետը՝ վերջին շրջանին՝ անքան փափուկ խնդրոց մէջ, մեծ ճարտարութեամբ վարեց մեր աշխատութիւններն. ուստի կը խնդրեմ որ առաժամեայ Ատենապետը շնորհակալութեան քուէ առաջարկէ առ ժողովն դադարեալ Դիւանին համար։

Ռ.Թորոսեան էֆ.— Պարտաւոր եմ պատասխանել թէ, թէև ես ևս իբր երեսփոխան շնորհակալութիւն ունիմ յայտնելիք առ Մէրեէմ-Դուլի էֆ., սակայն քանի որ անցեալ տարի չկատարուեցան այդ ձեւակերպութիւնք, կը խնդրեմ որ առաժամեայ Ատենապետը շնորհակալութեան քուէ առաջարկէ առ ժողովն դադարեալ Դիւանին համար։

Ատենապետ էֆ.— Պարտաւոր եմ պատասխանել թէ, թէև ես ևս իբր երեսփոխան շնորհակալութիւն ունիմ յայտնելիք առ Մէրեէմ-Դուլի էֆ., սակայն քանի որ անցեալ տարի չկատարուեցան այդ ձեւակերպութիւնք, կը խնդրեմ որ առաժամեայ Ատենապետը շնորհակալութեան քուէ առաջարկէ առ ժողովն դադարեալ Դիւանին համար։

Ռ.Թորոսեան էֆ.— Ամեն. Ս. Պատրիարքը Հայրը տկար լինելով, բացակայ էր և նստին կը նախագահէր Գեր. Սիմէոն Եպիսկոպոս Սէֆէրեան որ օրհնութեամբ բացաւ ատեանը ժամ 4ին, ի ներկայութեան 34 ժողովականաց, և հրաւիրեց զԻրիմոստուր էֆ. Ղազարոսեան՝ իբր երիցագոյն երեսփոխան՝ ատենապետի ատեանը բազմիլ, ըստ որում Մէրեէմ-Դուլի Ցարութիւն էֆէնտի, թէպէտ ներկայ, թողած էր իւր աթոռն։ Առաժամեայ ատենադպրութիւնն ևս յանձնուեցաւ կրտսերագոյն երեսփոխաններէն Տամատեան Ստեփան էֆէնտիի։

Առաժամեայ Դիւանն այսպէս կազմուելէ յետոյ, Պատրիարքական Փոխանորդ Գեր. Իւթիւճեան Գէորգ վարդապետ խօսք առնլով ըսաւ.— «Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն հիւանդ լինելով յանկողնի, յանձնարարից ինձ խնդրել պատկ. ժողովէդ որ, եթէ կարելի է, Մայր-Դիւանը չարունակէ իւր պաշտօնը մինչեւ որ Օրակարգի վրայ գտնուած խնդիրներն սպառին և ապա կատարուի նոր Դիւանի ընտրութիւն։»— Մէրեէմ-Դուլի Ցարութիւն էֆ. պատասխանեց թէ իւր և իւր պաշտօնակցաց չէջանը լրացած լինելով, իրենք դադրած էին այլ ևս պաշտօնէ և թէ Ազգ. ժողովը նոր Դիւանի ընտրութիւն կատարելով, անմիջապէս յետոյ կրնար ձեռք առնուլ Օրակարգի մնացեալ խնդիրները։

Այս առթիւ Ռ. Պողոսեան էֆ. հարցուց թէ ինչ է պատճառն որ նոր շրջանի բացումը չկատարուիր ըստ տարադրութեան Ներքին Կանոնագրի Ա. յօդուածին՝ որուն համեմատ այդ նստին Ս. Պատրիարքն ատեանը կը բանայ բացման ճառով մը և ընտրութեանց տեղեկագիրներն ու Վարչութեան համարատուութիւնը պատրաստ լինելու են։ —Պուլկուրեան էֆէնտիի ձայնակցեցաւ Ռ. Թորոսեան էֆ.։

Ատենապետ Բ. Ղազարոսեան էֆ. պատասխանեց թէ անցեալ տարի Մայր-Դիւանի և Նախաձեռնիչ դիւաններու ընտրութիւնը կատարուած էր առանց այդ ձեւակերպութեանց. հետեւաբար այս տարի ևս իւր պարտքն է, իբր առաժամեայ Ատենապետ, նոր Դիւանի ընտրութիւն կատարել տալ որուն կը բանան ուղղուիլ ապա ամեն դիտողութիւնք։

Տ. Եղիշէ վրդպ. Այվազեան.— Կարծեմ թէ տարբական սովորութիւն մ՚է որ երբ Ատենապետը կը հրաժարի, ժողովը շնորհակալութիւն կը յայտնէ Նրմա, մանաւանդ որ մեր Ատենապետը՝ վերջին շրջանին՝ անքան փափուկ խնդրոց մէջ, մեծ ճարտարութեամբ վարեց մեր աշխատութիւններն. ուստի կը խնդրեմ որ առաժամեայ Ատենապետը շնորհակալութեան քուէ առաջարկէ առ ժողովն դադարեալ Դիւանին համար։

Ռ.Թորոսեան էֆ.— Պարտաւոր եմ պատասխանել թէ, թէև ես ևս իբր երեսփոխան շնորհակալութիւն ունիմ յայտնելիք առ Մէրեէմ-Դուլի էֆ., սակայն քանի որ անցեալ տարի չկատարուեցան այդ ձեւակերպութիւնք, կը խնդրեմ որ առաժամեայ Ատենապետը շնորհակալութեան քուէ առաջարկէ առ ժողովն դադարեալ Դիւանին համար։

Ռ.Թորոսեան էֆ.— Ամեն. Ս. Պատրիարքը Հայրը տկար լինելով, բացակայ էր և նստին կը նախագահէր Գեր. Սիմէոն Եպիսկոպոս Սէֆէրեան որ օրհնութեամբ բացաւ ատեանը ժամ 4ին, ի ներկայութեան 34 ժողովականաց, և հրաւիրեց զԻրիմոստուր էֆ. Ղազարոսեան՝ իբր երիցագոյն երեսփոխան՝ ատենապետի ատեանը բազմիլ, ըստ որում Մէրեէմ-Դուլի Ցարութիւն էֆէնտի, թէպէտ ներկայ, թողած էր իւր աթոռն։ Առաժամեայ ատենադպրութիւնն ևս յանձնուեցաւ կրտսերագոյն երեսփոխաններէն Տամատեան Ստեփան էֆէնտիի։

Առաժամեայ Դիւանն այսպէս կազմուելէ յետոյ, Պատրիարքական Փոխանորդ Գեր. Իւթիւճեան Գէորգ վարդապետ խօսք առնլով ըսաւ.— «Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն հիւանդ լինելով յանկողնի, յանձնարարից ինձ խնդրել պատկ. ժողովէդ որ, եթէ կարելի է, Մայր-Դիւանը չարունակէ իւր պաշտօնը մինչեւ որ Օրակարգի վրայ գտնուած խնդիրներն սպառին և ապա կատարուի նոր Դիւանի ընտրութիւն։»— Մէրեէմ-Դուլի Ցարութիւն էֆ. պատասխանեց թէ իւր և իւր պաշտօնակցաց չէջանը լրացած լինելով, իրենք դադրած էին այլ ևս պաշտօնէ և թէ Ազգ. ժողովը նոր Դիւանի ընտրութիւն կատարելով, անմիջապէս յետոյ կրնար ձեռք առնուլ Օրակարգի մնացեալ խնդիրները։

Այս առթիւ Ռ. Պողոսեան էֆ. հարցուց թէ ինչ է պատճառն որ նոր շրջանի բացումը չկատարուիր ըստ տարադրութեան Ներքին Կանոնագրի Ա. յօդուածին՝ որուն համեմատ այդ նստին Ս. Պատրիարքն ատեանը կը բանայ բացման ճառով մը և ընտրութեանց տեղեկագիրներն ու Վարչութեան համարատուութիւնը պատրաստ լինելու են։ —Պուլկուրեան էֆէնտիի ձայնակցեցաւ Ռ. Թորոսեան էֆ.։

Ատենապետ Բ. Ղազարոսեան էֆ. պատասխանեց թէ անցեալ տարի Մայր-Դիւանի և Նախաձեռնիչ դիւաններու ընտրութիւնը կատարուած էր առանց այդ ձեւակերպութեանց. հետեւաբար այս տարի ևս իւր պարտքն է, իբր առաժամեայ Ատենապետ, նոր Դիւանի ընտրութիւն կատարել տալ որուն կը բանան ուղղուիլ ապա ամեն դիտողութիւնք։

Տ. Եղիշէ վրդպ. Այվազեան.— Կարծեմ թէ տարբական սովորութիւն մ՚է որ երբ Ատենապետը կը հրաժարի, ժողովը շնորհակալութիւն կը յայտնէ Նրմա, մանաւանդ որ մեր Ատենապետը՝ վերջին շրջանին՝ անքան փափուկ խնդրոց մէջ, մեծ ճարտարութեամբ վարեց մեր աշխատութիւններն. ուստի

Ֆիորին	»	...	— —
Մրեջ. արծ. (տարբ.)	»	...	108 2
Վենետոյ	»	...	102 30
Հինգեռոյ	»	...	102 30
Մրեթալիք	»	...	98 10
Թասֆիէ	»	...	16 30

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 12 Յունիս, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ
(Հրատարակը դանդաղ է)

Անգլ. քոնսոլիտ		101 13/16
Օսմն. » Սերի Դ. բացուեցաւ		14 13/16
» » » » գոցուեցաւ		14 13/16
» » » Ա.		24
» » » Բ.		15 1/4
» » » Դ.		14 3/4
Օթոման 1871		76 1/2
Փոխառութիւն 1877		88 1/2
Պանք Օթոման		10 3/8
Ռուսական փոխառ. 1873		96 3/8
Եգիպտական միաչեալ (իւնիֆիէ)		75 1/8
» սուանեն (բրիվիլէժիէ)		98 1/4
Տայրա Նանիէ		72 1/8
Տօմանիալ (փոխառ. Լոչիլը)		96
Հունգարական պարտքագրեր 4 %		— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ		25 386

Վիէննա, 10 Յունիս, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ		127 30
Օսմանեան երկաթուղի		16 60

Բարիզ, 10 Յունիս, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %		108 92 1/2
» » 3 %		82 02 1/2
Օսմանեան քոնսոլիտ Սերի Դ. բացուեցաւ		14 80
» » » գոցուեցաւ		14 72 1/2
» » » Բ.		15 25
» » » Դ.		14 70
Օսմանեան երկաթուղի		33 37 1/2
» Լեժիի բանկերատոմարք		— —
Պանք Օթոման		511 25
Գրէտի Լիոնէ		563 75
» Ֆոնսիէ		1385
Բանկոմոմ Լիոնի		1223 75
Սուէզի ջրանցք		2041 25
Ռուսական 5 % 1877 ի		102 1/4
Իտալական Ռանթ		99 75
Եգիպտական միացեալ		379 37 1/2
Պանտիսկան (արտաքին)		67 3/8
Բրիորիտէ թիւրք		363 7
5 % Հելլենական		371 25
Զէք Լոնտրայի վրայ		25 21

Սուէզի բանկերատոմարքի շահաբաժինն որոշուած է ..... 75 ֆր. 33

ՀԱՆԴԷՍՔ ԱԶԳ. ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ, 27 մայիս

Մայիս 21 կիրակի օր Սահմանադրութեան 27 րդ տարեդարձի հանդէսն Ասքանազեան Ընկերութեան 12 րդ տարեդարձի հանդիսին հետ միասին կատարեցաւ տեղւոյս Ազգ. գերեզմանատան մէջ։

Կարգաւորի մասնախումբը մեծ հոգատարութեամբ ամէն խնամք տարած էր հանդիսավայրը չքնաղ ու փառաւոր ընելու համար։ Հոյակապ բեմ մը պատրաստած էր որուն ճակատը կար Կայսեր պատկերն երիտասարդները «Փառաշնորհ ջէֆ Կայսր» վերտառութիւններով և անոնց ներքո՝ Կայսեր նրուիրեալ կրկին տախտակով վրայ վերտառութիւններ։

Հանդիսին բացումն եղաւ ի ժամ 6 Թաղ. Խորհրդոյ Ատենապետ Ռուբէն էֆէնտի Դասատուական մեծագոյն հեղինակ՝ յաջորդեցին Լ. Վարժարանի ուսուցիչ պետ Բարսեղ էֆ. Էրզէրեան, Յովակիմեան Յակոբոս էֆ., Ասքանազեան ընկերութեան անդամներէն Գասպար էֆ., Մինչեան Օնոնիկ էֆ., որք խօսեցան Սահմանադրութեան ոգւոյն, ընկերութեանց զարգացման եւ օգտին վրայ, եւ անհուն շնորհակալութեամբ գոհարանեցին զՎեհափա. Սուլթանն։

Յետ ատենաբանութեանց, Ասքանազեան ընկ. ընդհ. ժողովոյ Ատենապետ Օնոնիկ էֆ. Պուլուտեան բեմն ելնելով իւր շնորհակալիքն յայտնեց հանդիսականաց որ հաճած էին պատուել սոյն հանդէս իրենց ներկայութեամբ։

Սոյն ատենաբանութեանց հետ կը խառնուէին երգեցիկ տղայոց քաղցրիկ ձայնն ու նուագածութիւնք։

Հանդէսը վերջացաւ ի ժամ 9 1/2։

ԸՆԹԵՐՑԱՍԻՐԱՑ ԸՆԿ. ԽԱՍԳԻՒՂԻ

Ընթերցասիրաց Ընկերութիւնն ինչպէս անցեալ տարիներ, այս տարի ևս նիւթապէս եւ բարոյապէս մասնակցեցաւ Ազգ. Սահմանադրութեան 27 րդ տարեդարձի հանդիսին։

Մայիս 23 ի կիրակի առաւօտ, ժամը մէկ ու կէսին յունական դեղեցիկ շոգենաւ մը ընդունելով Հայազգի ընտիր երկտեսակ մը եւ քաջածանօթ նուագածուաց խումբ մը, ճամբայ ելաւ Հալըճ-Օղլուի նաւամատոյցէն, ընկերութեան ներդրամներ ստանալու եւ երգեցիկ մանկանց ազգեցիկ երգերուն հետ՝ նուագածուաց դեղեցիկ եղանակաց հնչմամբ ներդաշնակութեամբ։ Շոգենաւն այս հանդիսիհասաւ ի Սամաթիա, որոյ Թաղեցիք գունդագունդ եկած էին դիտաւորել եւ ողջունել զիսաստիւղիս, եւ միանալով նոցա հետ յերգ եւ ի նուագ հասան ի հանդիսավայրն եւ դիմեցին իրենց յատկացեալ դասարարդ պարտէզ մը։

Ճաշէն վերջ՝ Պոլսոյ եղեռնադատ տարեկ առաջին քարտուղարներէն Գարրիել էֆ. Նէշտէրճեան տաճկական բարբառով հակիրճ մի բանախօսութիւն ըրաւ, յորում Սահմանադրութեան առ Ազգն մատուցած օգուտներն մեկնելով, ցաղթեց որ Ազգն կամք ունենայ ճանչնալ զայնս։ Գարրիել էֆ.ի բանախօսութիւնն բուռն ծափահարութեանց արժանացաւ։

Յետոյ խօսք առնելով Պոլսոյ չրջանաւորտ գեղագործներէն Յովակիմ էֆ. Սարրաֆեան բացատրեց պարզ եւ մեկին օրինակներով Սահմանադրութեան առ Ազգն ունեցած անհրաժեշտ կարեւորութիւնն, եւ իւր խօսքն դարձնելով Ազգ. Ընկերութեանց յարեց թէ՝ սոյն բարոյական խարխիներն են որ պիտի ամրապնդեն յառաջդիմութեան եւ կրթութեան գործոյն չէնքը։ յաւարտ բանին Խասգիւղի անցելոյն եւ եւ ներկային մէջ բաղդատութիւն մ'ընելով՝ կանխատեսեց բարեգուշակ եւ նախանձելի ապագայ մը՝ որոյ իրականացմանը համար հանդիսականաց զգացուց Խասգիւղի ընկերութեանց միացման գործոյն կարեւորութիւնն եւ խրախուսեց զնոսա յայս կենսական խնդիր։

Ժամը ութին մի եւ նոյն շոգենաւն՝ հանդիսականաց եռանդագին՝ և նուագարանաց ներդաշնակ ձայներով եւ կեցցէներով՝ Վոսփորի ջուրերուն վրայէ կը սահէր՝ երբ այն ընտասիրք քարափանց վերայ ձեմող երկտեսակ հայ եւ օտար ամբոխն հրախաղութեամբ եւ եւ խանդավառ ազաղակներով օդն կը թնդացնէր։ Սոյն չրջագայութենէ զկնի շոգենաւն միեւնոյն հանդիսիս հասաւ ի Խասգեւղ՝ ուր արդէն ազգայնոց անհամբեր հոծ բազմութիւն մը կնստասէր։

ԽԻԶԱՆՈՒ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐԱՑ ԸՆԿ.

Խիզանու Ուսումնասիրաց ընկերութիւնն ի պատիւ Ազգ. Սահմանադրութեան կազմուած ծուաղնացութեան հանդիսին հաշուեկշիռը կարդացեր մասնախնդն ըստացած և զայն յետ քննութեան վերադարձուցած ընելով կը փութայ հրատարակութեան տալ։ Այս տեսիլ Ընկերութիւնը պարաք կը համարի հրապարակաւ իւր խորին շնորհակալութիւն յայտնել կարգաւոր մասնախմբի պատուարժան անդամոց և ի մասնաւորի Ա. էֆ. Փանոսեանի, Պետրոս էֆ. Յակոբեանի, Վ. էֆ. Հաղարապետեանի, Մ. էֆ. Գարագաշեանի, Ա. էֆ. Ցընտրելեանի, Մ. էֆ. Տ. Յակոբեանի, և Տ. էֆ. Քէլէկեանի, որք իրենց անդուլ աշխատութեամբ, հանդիսին բարեկարգութիւնը պահպանեցին։ Ի գոհութիւն հանդիսականաց։ Աւասիկ այդ հաշուեկշիռն։

Մուտք Դրչ

Տախտակամուտ	2765
Ժապաւէններէ հասոյթ	358
Վիճակահանութենէ հասոյթ	280
Պիլիֆէի վարձք	324
Մասնախմբի անդամոց նուէր	336
	4061

Ելք

Շոգենաւի վարձք	3024
Նուագածուաց »	568
Փոխադրիչ նաւերու »	90
Դափնիի և այլ զարդուց	65
Տպագրութեան ծախք	134
Սպասաւորաց նուէրներ	180
	4061

Ինչպէս կերեւի սոյն հաշուեկշռէն, սոյն ծուաղնացութեան ձեռնարկին 336 դրչ. բաց թողած է զոր մասնախմբի անդամք իրենց մէջ հանդանակութեամբ գոյած են յօժարակամ։

Աւելորդ չէ յիշել սատ թէ՝ մասնախումբս շատու ակնկալութեամբ չէր ձեռնարկեր՝ սոյն հանդիսին, այլ ինչպէս իւր մասնաւոր յոյսդրին մէջ ևս կանխաւ ծանուցած էր, փոքրաքանակ արդոյ ազգայնոց երիտասարդութեան դիւրութիւն մը եւ Սահմանադրութեան վրայ մը տալու համար էր։

Ի վերջոյ գոհութեամբ կը ծանուցանեմ թէ՝ մասնախումբս սոյն ձեռնարկը ամենայն կանոնաւորութեամբ ի գլուխ ելաւ, և իրենց ներկայութեամբ պատուոյ 400 հոգիէ բաղկացեալ երեսուն և ընտիր բազմութիւն մը մեծապէս գոհ մեկնեցաւ իւր հետ տանելով խիստ ընկերութեան սոյն ձեռնարկին քաղցր տպաւորութիւնը։

Ի դիմաց մասնախմբին

Հաշուապալ Գաւշ-պէպ
Վ. Ս. ՀԱՍԱՐԱՊԵՏԵԱՆ ԱԲՐԱՀԱՄ Գ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԶՄԻՒՌՆԻԱ, 23 մայիս

Հայ դերասանական խումբը կրկին եկաւ Գ. Ս. Պէնկլեան և ընկերաց տնօրինութեան ներքեւ՝ ամառային եղանակին մէջ՝ իր հմտագոյն զօրութեամբը շլացնել Իզմիրի Թատերասէր ժողովուրդը որոյ համակրութիւնը արդէն լիովին գրաւած է։

Տակաւին չարաթի մը չեղաւ որ նա սկսաւ իր ներկայացումներու, Սկիսամպրայի Թատերարուեմին վրայ, և արդէն բազմաթիւ ժողովուրդ ոչ մի գիշեր զացաւ քաղաքէն ու գիւղերէն խիստ վաղ լսելու խրին ճարտարագոյն անդամուհիներն ու անդամները, Օր. Վ. Գարագաշ, Տիկին Գ. Գալէյա, Պ. Պ. Թրեանց, Ս. Պէնկլեան, Օ. Կիւրեղեան և այլն, որոնք ամենքն ալ աւելի կամ պակաս ունին իրենց յայտնութիւններ այլ և այլ դերերու մէջ։ Ահա այս ընտիր դերասանուհիներու և դերասաններու ճարտար երգեցողութեան, քաղցրալուր ձայնի, բնական ձեւերու, յայտնակ շարժումներու, և մերթ աչխոյժ ու մերթ նրբին ծաղրածութիւններու շնորհիւն է որ՝ Սկիսամպրայի պարտէզը առ ինքն կը դրաւէ ուրիշ թատերաբեմներու յաճախողներ անգամ, զոր գոհացնելու համար խմբին կողմէ որուած ներկայացմանց տեսակն ալ կրկնակի առիթ մ'է։ Սակայն այս այլատեսակ ներկայացումներու մէջ՝ այն խաղը որ ամենէն աւելի ընդունելութիւն կը գտնէ, ընդունելութիւն մը որա նմանը երբոպայն ամենէն բարձր երաժշտասէրներու ամենէն ընտիր գործերուն համար անգամ ցարդ ցոյց չէ տրուած Իզմիրի մէջ, պէտք է խոստովանիլ թէ՝ Լէյլէպէնէ Հոր Հոր դուսաներգութիւնն է այն։ Վերջին քանի մը տարուան մէջ հարիւր անգամէն աւելի ներկայացուած է սոյն խաղն ատա, սակայն և այնպէս ցարդ ամէն անգամուն ևս անհնար է որ խուռն բազմութիւն մը ներկայ չգտնուի անոր ներկայացման։ Ահա այսպէս երէկ իրիկուն՝ երբ ներկայ չրջանին մէջ՝ առաջին անգամն ըլլալով կը ներկայացուի սոյն գուսաներգութիւն, այնպիսի խուռն բազմութիւն մը գունդգունդ կը վազէ Սկիսամպրայի ընդարձակ պարտէզը, որ չատեր ա՛լ ևս տեղ չգտնելով դուրս կը մնան։ Հաղարէն աւելի կը հաշուի ներկայից թիւը։ Ցարդ մեր քաղքի մէջ եւ ոչ մի ներկայացում այսքան հանդիսականներ հրապուրել յաջողած է։ Հայ մեծ վարպետն դարձն է, որ ամենէն դեր ի վեր յաղթանակը կը տանի։ Իզմիրի թատերասէր ժողովուրդը անոր մէջ կը ծափահարէ ոչ միայն սոսկ դերասանն՝ այլ նաև հեղինակին, Զուլոմանեան Տիգրան էֆէնտիին, երաժշտական այն ապարանքն, որ ամեն ազգի իզմիրցւոյ համար արդէն հիանալի պաշտելի դարձած է։ Յ. Ա.

ՏԵՂԱԳՐԱԿԱՆ

ԲԱՂԷՇԻ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ, ՊԱՏՄԱԿԱՆ, ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ, ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԻ ՈՒՐՈՒԱԳԻԾՆ։

Գ.

Հնութեանց մէջ կարեւոր տեղ կը բռնեն տաճկաց Շէրէֆիէ, Ուլի ճամիսի և կօկ մէյտանի հոյակապ և արաբական ճաշակաւ շինուած մզկիթների հետ հայոց եկեղեցիներն ու չղջակայ կամարքը։

1.—Կարմրակ եկեղեցին, որ կը կաղմէ նաև քաղաքի կեդրոնն և իր չուրջի ներքեւն է ազգային խորհրդարանն և տեղական կարեւոր վարժարանը, կը կամարկեցնէ բարուկիր գեղեցիկ և կոկիկ տաճար մ'է, ուր կը պահուի արծաթեայ մի խաչի մէջ ամփոփուած կենաց Փայտի նշխարք, զոր տեղացիք կը կոչեն «Կարմրակայ Ս. Նշան». ունի մէկ քանի կրպակներ, 200 տնէ աւելի սեփհական ժողովուրդ ու երկուքուկէս քահանայ։

2.—Ս. Դէորդ եկեղեցի, շինուած է քաղաքի հարաւային արեւելեան մասին պատկանող «Աւեր Մէյտան» հայ գլխաւոր թաղի հիւսիսակողմն, հայ բնակութիւններէ անկաս, Ցաճկաց «Համիդիս-Մահալլէսի» և Ձուրկ-Մէտրէսէին գըրացի։ Եկեղեցւոյս օրմերը սրբատաշ քարերէ կազմուած են, առաստաղը կաղնի երկաթանման գերաններէ, տաճարի ձեւն 3-4 դար առաջի ճաշակի վրայ կը չափուի. ունի երկու կրպակ, 200 տան չափ ժողովուրդ և 2 քահանայ։ Եկեղեցւոյս տաճարի հանդէսը կը բարձրանայ՝ թաղեցի ազգայնոց արդեամբ և բարեկրօն Տ. Մովսէս քահանայ Սահրադեանի մասնաւոր հոգածութեամբ շինուած դպրոցի այն երկյարկ պարզ և վայելուչ շէնքը՝ զոր արդիւսութիւնն և երկպառակութիւնն ունայնութեան դատապարտած է։

3.—Ս. Սարգիս, կառուցուած է բազաքամէջի կամ «Բազէի» թաղի առբեթեր՝ բերդի արեւելակողմն. երեք խրանոներէ բաղկացեալ բարուկիր հինգերեայ ընդարձակ տաճարի աջ կողմը կայ ամենահին փոքրիկ մատուռ մը ուր ամիսոփուած է Ս. Աւագ Նահատակի մասունքն և ուրիշ սրբակեաց հարց ոսկորներ. մեծ տաճարի վրայ բոլորուող երկար դարերը խոթացուած են նոբա ամրութեան ջիւերն, ու տարիքոտ ծերուկի մը նման գաւազանի վրայ յեցած կը գուրգուրայ դեռ իր զաւակաց. հոս ևս կայ պարզ վարժարանի մը պարզագոյն շէնքն. երբեմն մի, երբեմն երկու քահանայ։

4.—Հինգ խորան, նեղկիկ ճամբայով մ'անջատուած է առաջինէն. սորա տաճարի ճաշակաւոր շէնքն իւր ձեւով և գեղեցկութեամբ կը նմանցնեն ոմանք Երուսաղեմայ Ս. Յակոբեանց վանուց։ Անոր է եկեղեցւոյս նիւթական. բացի ժողովրդեան բարեպաշտական նուէրներէ ուրիշ եկամտի ճար չունի. պանդուխտ քահանայ մը կը հովուէ նորա 100 տան մօտ ժողովուրդն։ Այս եկեղեցիներէն իւրաքանչիւրն ունի իր ծիսական վարժարանն որոց մասին զատ զատ խօսիլ աւելորդ և երկար համարելով ստորև կարճ հայեացքով մը պիտի խօսիմ նոցա վրայ ընդհ. առմամբ։

* * *

Բաղէշի վանքերէն Խնդիրկատարի և Գոմաց վանից մասին գրած եմ արդէն։ Ներկայիս Սմիրդւոյ Ս. Յովհաննու պատմական վանուց վերաբերումով հակիրճ տեղեկութիւն մը տալով, կը խոստանամ յարմար առթիւ մ'առանձին գրել Աւետիս, Պռաայ և Դապկրի վանքերի վրայ։

—Սմիրդւոյ վանքը կը դտնուի Բաղէշի հիւսիսային արեւմտեան բաժնէն անցնող գետի ձախակողման բարձանց վրայ, շրջապատեալ ծառերէ ու «Գոմաց» կամ «Թաշ մահալլէ» ի Թաղի տներէ, օժտեալ բնապէս առողջարանական պայմանով, և հիանալի տեսարանով։ Վանուցս փառաւոր տաճարի չէնքը շրջապատուած է քանէ աւելի կանոնաւոր և անկանոն սենեակներէ ու խցիկներէ։ Այդ սենեկաց առաջին դասուն կը վերաբերի նախկին Դպրոցասիրաց Արեւելեան (Հայոց Մ. Ընկերութեան) հանդուցեալ վարժարանի Ս. Շիրիմը, որ այժմ դարձած է ննջարան և հանդստարան տեղական Առաջնորդին։ Ամբողջւոյ վանից անցեալը մերթ իբր դպրավանք ծանօթ է արդէն։ Նորա հին դպրոցին յառաջացիր են մեծն Վարդան, Ճան Բարսեղ, Աբրահամ Կաթողիկոս, Յովհաննէս Կոլոտ և Գրիգոր Նշխարակրի նման անձնուէր և բանիբուն եկեղեցականներ, որոնք իրենց ժամանակի մասին անձուկ հորիզոնէն ու սահմանէն դուրս խոյանալով, իւրեանց գործերով ու սաներով ազգին և եկեղեցւոյ կարեւոր ծառայութեանց մեծ հետքեր գծած են եկեղեցւոյ և ազգ. պատմութեան մէջ։ Այս վանուց թանգարանն որ իր հին ուսումնարանի աշակերտաց և գիտնական վարդապետաց գրական աշխատութիւններով ու երկերով պարարտացած էր երբեմն, ինչպէս ժրաջան մեղուաց ճոխ վերթակը, դեռ ևս ամբան դարերի դէպքերի ու տարբեր ձեռքերի ենթարկուելէ ետք, կը պահէ իւր մէջ հին ձեռագիր մատեանների և երկերի կարեւոր թիւ մը։

Վանքս իբր թեմական եկեղեցի ունի նաեւ 100 տան մօտ ժողովուրդ։ Ասկէ 10-15 տարիներ յառաջ վանահայրական բացարձակ դրութեամբ առաջնորդական աթոռանիստ կեդրոն կամ Մայրավանքն էր։ Այդ դրութիւնն սահմանադրական երեւոյթի վերածուելով այժմ մի միայն ննջարան կամ հանգստարան է Առաջնորդի և գերիշխանաբար ենթակայ մի թաղական խորհրդի։ Բացի քաղաքացի ժողովրդէն ու մէկ բանի թեմ գիւղերէ, ունի քաղաքի մէջ բաւական կալուածներ որոց արդեամբ շատ կանոնաւոր և հեշտ կրնայ խնամուիլ ինք և իր խեղճ դպրոցը։ Բայց... Անցնինք։

Դ. Պ. ՆԱՀԱՊԵՏԵԱՆ

Դ. Փ. ԶՈՐՈՒՐԵԱՆ

9 ԴԱԼԱԹԻԱ, ԴՈՄԻՍԻՕՆ ԽԱՆԻ ԴԷՄ 9

Ի սորեւ հրատարակուած է Պրիւնվիգի 102 րդ վիճակահանութեան 6 րդ վերջին կարգի մեր կողմէ վճառուած այն թիւերն որք չահած են և որոց փոխարէնը մեր կողմէ կը վճարուի ըստ պաշտօնական ցուցակին։

2,000 տական մարդ չահող թիւեր
18,105 26,278 83,184

500 տական մարդ չահող թիւեր
63,935 83,790 99,080

150 տական մարդ չահող թիւեր

2972	2978	14903	14906	14907
14913	18112	18113	18116	18117
18119	25503	25506	25517	25518
25542	25543	25549	25550	26255
26258	26264	26267	26272	26274
26276	26277	26280	26286	26287
28180	28181	29401	29406	29413
29410	29414	29417	29422	29426
30654	30004	30006	30007	30010
30024	44661	44673	44674	47504
47507	47508	47509	47511	47513
47514	47516	47517	47519	47520
63551	63558	65566	65568	65571
65983	64265	64264	64263	64269
64270	64274	69890	69894	69893
69896	69869	71160	71161	71162
74166	71167	74360	74361	74363
74364	74366	83764	83769	83795
83797	83799	83181	83185	83186
83189	89053	89055	89057	89059
92756	99041	99042	99044	99048
99050	99054	99059	99060	99061
99067	99070	99072	99079	99083
	99086	99083	99090	

Հասարակ թիւի 192 րդ, Պրիւնվիգի 105 րդ և Սագսոնիայի 112 րդ վիճակահանութեանց առաջին կարգերն եկած են և կը վճառուին հետեւեալ գներով.

Հասարակաց ամբողջ մէկ թիւը 100 ղ., կէսը՝ 50, քառորդը՝ 25 և մէկ ութերորդը՝ 12 1/2 ղրուշ։

Պրիւնվիգի ամբողջ մէկ թիւը 128 ղ., կէսը՝ 64, քառորդը՝ 32 և մէկ ութերորդը՝ 16 ղրուշ։

Սագսոնիայի ամբողջ մէկ թիւը 250 ղ., կէսը՝ 125, մէկ հինգերորդը՝ 50 և մէկ տասներորդը՝ 25 ղրուշ։

Ամեն անոնք որք կը փափագին գնել վերոյգրեալ տոմսերէն կը հրաւիրուին ուղղակի դիմել

Ղ. Փ. Զորուրեանի Դրամատունն, Դալաթիա, Դոմիսիօն խանի դէմ, թիւ 9։

Դուրսերէ եկած յանձնարարութիւնք անմիջապէս կը գործադրուին եթէ փոխարէնը մէկտեղ ղրկուի։

Նամակի հասցէն է.— Ղ. Փ. Զորուրեան, Դալաթիա։

Հեռագրի հասցէն է.— Զորուրեան, Դալաթիա։

Թիւ 901

ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

ՀԱՑԵՐԷՆ ԵՒ ԱՆԴՂԻԵՐԷՆ

ՇԲՋԱ Բ.

ՊԱՏՐԱՍՏԵՑ

Ս. Մ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

Կեդրոնատեղին է Վ. Հիսարլեան Գրատունը, Ուզուն—չարշի պաշը, թ. 10 Գին 3 դահեկան

Թ. 884 2—3

ԱՌ ՋԵՌՆ ԲԱՌԱՐԱՆ

ՀԱՑԵՐԷՆԷ Ի ԴԱՂՂԻԵՐԷՆ

Աշխատասիրեաց

ԿՈՄԻՏԱՍ Ա. ՈՍԿԵԱՆ

Հրատարակուեցաւ 10 երորդ թերթը։ Բաժանորդագրվինն է մայրաքաղաքիս համար 10 և գաւառաց համար 15 դահեկան արծաթ։

Բաժանորդագրուիլ փափագողք պարտին դիմել ի Նշան Կ. Պէրպէրեան Տըպագրատունն ի Պոլիս։

Թ. 883 2—3

AU PANTHÉON

ԳԱԼՖՕԲՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ

Բերա Մեծ Փողոց Կալաթա Սէրայի մեծ դրան դէմ թիւ 206

Գալֆօբուլը եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել հասարակութեան թէ, ամառուան եղանակին համար, Բարիզի նոր տաք ու շրջազգեստի համար մեծաքանչ և բրդէ գեղեցիկ կերպասներ, ամեն տեսակ ֆանթիներ, բասմանիներ, դանդրել, նորաձեւ մանդիներ եւ։

Բոլոր այս ապրանքներն, որք վերջին նորաձեւութեանց կը համապատասխանեն և ընտիր տեսակէ են, խիստ ժան գներով կը վաճառուին։

Հարատեւաց օժիտ պատրաստող ընտանիքներ մեծապէս պիտի օգտուին եթէ ուղղակի Գալֆօբուլօ եղբարց վաճառատունը դիմեն։ 399 1—15

ԱԶԴ

Կարապետ Յակոբեան էֆէնտի կը ծանուցանէ արգոյ հասարակութեան թէ դիւրաւորոյց եղանակաւ և դիւրամատչելի գնով օսմաներէնի դասեր կաւանդէ այցելութեամբ։ Փափաքողք պէտք է դիմեն Պոլիս կամուրջի գլուխը գտնուած Քիլիսանէի Օսմանիէ դրատունը։ 1—2

906

ԱԶԴ

Անգլիերէնի հմուտ անձ մը պատրաստ է անգլիերէնի դասեր տալ փափաքողաց։ 862 4—6

Սոյն փոքրիկ ԱՂՕԹԱԳԻՐՔՆ՝ որ մեր Եկեղեցւոյ ժամագրքի եւ Խորհրդատետրի մէկ համառօտութիւնն է, եւ կը պարունակէ Առաւօտեան աղօթքներ, Ս. Պատարագի խորհուրդն ամբողջ, Դիշերային եւ ապաշխարութեան աղօթքներ, հրատարակուած է պատկերազարդ։ Սոյն Աղօթագրքի առաւելութիւնն այն է որ Բարեպաշտ Ազգայինք մեր երանաշնորհ Հայրապետաց ոգւովն ու լեզուով աղօթելով՝ կը զգուշանան այլ եւս անհարազատ եւ ինքնահնար Աղօթից գրքերու գործածութենէ, եւ սոյն մեր Աղօթագրքի աղօթքներն գոց ընելով՝ կուղղեն զսրտս առ Աստուած ըստ ժամակարգութեան Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ։

ԳԻՆՆ Է 4 ՂՐՈՒՇ

Ազնիւ լաթակազմ

Կեդրոնատեղին է Գ. Պաղտասարեան Գրատունը, Յակոբեան խան. կը գտնուի նաեւ բոլոր գրավաճառաց քով։

863

ՆՈՐ ԴԱՍԱԳՐՔԵՐ

ՆՈՐ ԴԱՍԱԳԻՐՔ ԹՈՒՍԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ (մասաւոր և գրաւոր). պատրաստեալ նոր և դիւրաւոյց ոճով, համաձայն արդի մանկավարժութեան պահանջմանց։ Աշխատասիրեաց Յ. Գ. Փալագաշեան։

Ա. և Բ. տարիներ միասին կազմուած. Գ. Տպագրութիւն բարեփոխեալ և յաւելեալ։ 3 ղրուշ։

Գ. տարի, 3 ղրուշ։

Ա. Բ. Գ. տարիներ միասին կազմուած, 5 ղրուշ։

ԹՈՒՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՔ. Լրացուցիչ մասն՝ Գ. տարւոյ Թուագիտութեան. 2 ղրշ։ Կը գտնուին ամէն գրավաճառաց քով։ Կեդրոնատեղին է Մարգարեան Գրատուն։

881 6—6

ԱԶԴ

Ժ. Տ. Ծանէթեթոյի գրամատունը կը ծախէ տոմսեր Հանիպուրկի շահաւէտ վիճակահանութեան որ կը բաղկանայ 97,000 թիւերէ որոց 47,800 թիւն անպատճառ կը շահին 7 վիճակահանութեամբ։

ՄԵԾ ԲԱԺԻՆՔ

1	բաժին	300,000	մարք
1	»	200,000	»
2	»	100,000	»
1	»	80,000	»
1	»	75,000	»
2	»	70,000	»
1	»	60,000	»
2	»	50,000	»
1	»	30,000	»
5	»	20,000	»
26	»	10,000	» և Լն. Լն.

Հասարակութեան կը յանձնարարենք տոմսերն այս գերմանական վիճակահանութեան որ 146 տարիէ ի վեր հաստատուած է։

Անոնք որ կ'ուզեն փորձել իրենց բաղդը, կրնան ամենայն վստահութեամբ դիմել այս տոմսերէն, որովհետեւ վիճակահանութիւնն երաշխաւորեալ է Պետութենէն և մինչեւ ցարդ ո՛չ մէկ անգամ յետաձգուած է։ Շահուած գումարներն անմիջապէս կը վճարուին հնչուն դրամով։

Ամբողջ տոմսին գինն է 100 ղ. ոսկեդրամ, կէսը՝ 50 ղ. մէկ քառորդը՝ 25 ղ. և մէկ ութերորդը՝ 12 1/2 ղ.։

Յառաջիկայ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ յունիս 16 ին։

Բանկոս պատեհութիւն ունեցած լինելով հասարակութեան ծանուցանել իմ յաճախողացս շահած գումարները, կը սկսիմ յուսալ թէ մի և նոյն բարերաստիկ բաղդը պիտի ժպտի ամենն անոնց որք Դրամատունէս գնեն Հանիպուրկի Վիճակահանութեան տոմսեր։ 507

ԳԱՍԳԱՏ ՏԸ ԳՈՒՔ ԵՒ ԼԸ ՋԷՖԻՈ

Ազգային հանրածանօթ երաժշտապետ Տիգրան էֆէնտի Զուհաճեան՝ այս անգամ հրատարակած է Գ-ԷՖ-Գ-ԷՖ-Ը-ԷՖ-ԴԷ-ԷՖ դաշնակի համար, նուիրեալ առ իւր աշակերտուհին Օր. Մաան եւ Լօժէնի Մարտիրոսեան, եւ Լէ Զէֆիր. Բուրմ որ ալեր, նուիրեալ առ իւր աշակերտուհին Օր. Սիրբուհի Եղանեան։ Ճարտար հեղինակն իւր այս երկու նոր գործերով անգամ մ'եւս ապացոյց կուտայ մեզ գնահատել իւր տաղանդն։ Ցուսալի է թէ այս երկու գործերն եւս գտնեն իրենց նախորդ փայլուն յաջողութիւնը։

Կը վաճառուի Զարդարեան գրատունը, ի Պոլիս և Պ. Վրայրի Թղթավաճառանոցն, ի Զմիւռնիա։

832 3—7

ՊՆԱԿ (ՏԱԽՏԱԿԲ)

ԻՐԵՐԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Բաժնուած 36 մեծ տախտակներու

ՎԱՒԵՐԱՑԵԱԼ ՑՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՑ

Ազգային մեծահմտաւոր դասատու Սիմոն էֆ. Միքայէլեանէ յօրինեալ թուաբանական տախտակներն որք 36 մասէ կը բաղկանան, դիւրամատչելի եղանակաւ կ'ուսուցանեն նախապատրաստական դասու որոշայոյց գրաւոր և մասաւոր թուաբանութիւնն ամենայասակ կերպով, սկսեալ թուումէ, շորս գործողութիւններն ամբողջ թուոց, հասարակ և տասնորդական կոտորակներ, խոսն թիւ, կանոն միութեան, և ապա պարզ և բարդրեալ երից կանոններն, միշտ աշակերտաց աչաց առջեւ դնելով կանոններն և լուծման օրինակն։

Ցիշեալ գործն, իբրեւ յոյժ ընտիր և արդի վարժարանական ուղղութեանց համեմատելի պատչաճ կը յանձնարարուի մեծայոյզ ուսուցչաց ուշադրութեան։ Ցոյժ դիւրամատչելի գնով կը գտնուի Զաքմաքճրլար փողոց թիւ 20 Ց. Գալֆիեան գրավաճառանոցն և այլ գրավաճառաց քով։

Գին 36 տախտակից 5 ղրուշ։

071 11—15

ԱՄԵՆԱՒՐԵՔ ՀԱՐՅՈՒՇՅԼԲ

Ս. ԺՈՐԺԻ ՌՈՄԸ

ՃԱՇԱԿԵՑՅԼԲ ԵՒ ԲԱՂԴԱՏԵՑԼԲ

696

ԴԵՂԱՐԱՆ Ա. ՏԼՕՎԼԼԵԹԵԱՆ

Պատիւ ունիմ

ՔՐԻՍԹՈՖԼԻ ՈՍԿԵՐՁԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Տիեզերական Արուեստանոցներ 1878 ի

ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ

Որ միմիայն տրուած է
Արծաթապած ոսկերչական գործոց

MARQUE DE FABRIQUE

և ՔՐԻՍԹՈՖԼԻ անունն ամբողջ
Միակ երաշխաւորութիւն
Գնողին համար

ՔՐԻՍԹՈՖԼԻ ՍՊԱՍՔ

ՍՊԻՏԱԿ ՄԵՏԱՂԻ ՎՐԱՑ ԱՐԾԱԹԱՊՕԾԵԱԼ

Առանց հոգ ընելու մեզ դէմ մղուած գնոյ մրցման, որ անշուշտ տեսակին յոռութեան շնորհիւ, կրնայ լինիլ, միշտ պահած ենք մեր արտադրութենից կատարելութիւնն և հաւատարիմ մնացած ենք մեր սկզբան՝

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԳՈՐԾ ԾԱԽԵԼ, ԿԱՐԵԼԻ ԵՂԱԾԻՆ ՁԱՓ ՕԺԱՆ

Գնողին միայն հանդարտ պահելու համար, նմանապէս պահած ենք

ՄԵՐ ԱՊՐԱՆԱՑ ԼԱՒՈՒԹԻՒՆՆ

ինչպէս որ մեր քաւանամեայ փորձառութիւնն անհրաժեշտ ցոյց տուած է մեզ։

Գնողին համար իբր միակ երաշխաւորութիւն, պէտք է որ ապրանաց վրայ գտնուի գործարանին նշանն և ՔՐԻՍԹՈՖԼԻ անունն ամբողջ տառերով։

Կ. Պոլսոյ և Թուրքիոյ համար մեր միակ ներկայացուցիչներն են ՊՕՐԹՈՒԻ ԵՂԲԱՐՔ, Ի ՊՕՆ ՄԱՐՇԻ, 354, Բերայի մեծ փողոց, ուր գնողք կրնան վստահ լինիլ, որպէս կ'երաշխաւորենք, թէ մեր անուամբ տարին ապրանք չպիտի ծախուի իրենց,

741 ՔՐԻՍԹՈՖԼ և ԸՆԿ

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԷՐԻՆ

Տէրսատէթ վէ պիլատը սէլասէոտէ պուլունան ճիւնուար ճէնապը միլիքեանէնին թայինաթը իչին պին իչ եիւզ իչ սէնէսի թէմմուզը իպթիտաաբնտան իթիպարէն պիր սէնէլիք օլմադ իւզրէ միապարա օլունաճադ օլան լահմին իթասընա թալիպ օլան վէ շէրաթէթին անլամագ իսթէյէնէրին սէնէի մէրգումէ հաղիրանընին հաֆթասընա գառար հէր կիւն մագամը Սէրասէրիտէ լէվազիմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէյէրի իլան օլունուր։

28 մայիս 1887 866
Նո. 24 2—3

ԶՂԱՑԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ

Լուսնոտութիւն, Խղէսի, Մկնաճզղտութիւն, Ողնածուծի հիւանդութիւնք, Գլխու պտոյտք, Ուղղի յոգնութիւն, Գլխացաւ, Քնատութիւն ապահովապէս կը բուժին

ՀԷՆՐԻ ՄԻՒՌՈՒ ՕԾԱՐԱԿՈՎ

15 տարուան փորձառութիւն Բարիզի հիւանդանոցում մէջ

ԲԱՌ Ի ՍԻՌՈ

Տ'ԷՍԳԱՌՆՕ ՏԸ ՄԻՒՌ

ՀԱՐԲՈՒԹԸ, կիսրդի և կուրծքի տարութիւնք, կապատ հաղ եւս անպատճառ կը բուժեն

Մեծաքանակ կը վաճառուի ի Դեղատնի գործական Մթերանոցն, 33, Մեծ փողոց Գալաթայի։ 816

ՊԱՏՈՒԱՍՏ

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ ԱԶԳ

ՏՈՔԹԷՕՐ ՀԻՒՆԴԵԱՐԳԼԷՅԷՆՏԵԱՆ պատիւ ունի ծանուցանել թէ հասարակութիւնը վերջ պահելու համար տարափոխիկ հիւանդութիւններէ որք երբեմն կը փոխանցուին՝ թեւէ թեւ պատուաստմամբ, ուղղակի յարաբերութեան մտած է Եւրոպոյ կարեւորագոյն հաստատութեանց միոյն հետ որ պատուաստ կը մշակէ եւ կանոնաւորապէս կ'ստանայ ԿՈՎՈՒ ԹԱՐՄ ՊԱՏՈՒԱՍՏ։

Պատուաստը կը կատարուի

Քիւչիւքեան եղբարց դեղարանը (Պոլիս, կամուրջի գլուխ, թիւ 77) ամեն օր ժամ 7-8 ըստ Թրքաց, ի բաց առեալ կիրակի օրերը, եւ ամեն կիրակի օր յիւր բնակարանն (Բերա, Սիլըզլոս փողոց թիւ 5), ժամ 7 էն 8։

Անանական պատուաստի կեդրոնատեղին է Քիւչիւքեան եղբարց դեղարանն ի Պոլիս, եւ ի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 168։

611

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ

Ի ՊԱՅԾԱԼ ՀԱՄԱՐ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԵՕԳՈՒՏՈՒՆ Կ. ՊՕԼԻՍ

Այն կազմատան մէջ կան Եւրոպական նորընծայեր և կատարելագործեալ մեքենայներ օրուընցմով կը կազմուին և կը յօրինուին

ԶԱՓԱԻՈՐ ԳՆԵՐՈՎ

ԳԻՐՔԵՐ դեղեցիկ և հաստատուն
ՏՈՒՓԱՐՆԵՐ, վաճառականական եւ ԱԳՑԵՏՈՒՄՆԵՐ, խիստ մաքուր և ընտիր։

Ցանկանորդաց դիւրութեան համար կազմատունը ունի իրեն կցուրդ վաճառատուն մը թիւ 27 ՖԻՆՃԱՆՃԸԼԻ-ԵՕՂՈՒԼը, ուր կ'ընդունուին յանձնարարութիւնք և ուր կը վաճառուին նաեւ գրագրական ամեն տեսակ պիտոյք, ընտիր թուղթ, գրիչ, տուփաթ, պայուսակ, գրասեղան եւ եւն։

736

ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒ ՀԱՐԳՈՒՇԻՐ

ԲԱՌՏԻՆԱ (Գոռսկբա), Բնական հանքաջուր երկաթախառն, թթուային, կազային. ամենագոյն դարման մարդէմարեան տկարութեան, դեղնութեան, տենդի, սառամրջի ցաւերու, եւ արեան նուազութենէն յառաջ եկած ամեն հիւանդութեանց։ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԲՈԼՈՐ ՋՈՒՐԵՐԷՆ ԳԵՐԱԶԱՆՑ։

Հանքին տէրն է Ֆ. Մոլինարի, 2, Պալօ փողոց, Մարսիլիա։ Կ. Պոլսոյ մէջ գործակալք են ԳԱՌՆԵՎԻՍ եւ ԲԵՌԴԻՖԻԴԻ, Ատա խան, 4, Մաքսի փողոց, Գալաթիա։ Կը ծախուի գլխաւոր դեղարանաց մէջ։

621

HUILE DE FOIE DE MORUE DESINFECTÉE de CHEVRIER

ՍԵՎՎԻՐԻԷՆ ՍՈՐՈՒԷ ՁԷՈՒԱՆ ԼԻՒՂ ՁՏՈՒԱԾ

Առաջնակարգ դեղագործ ի Փարիզ, ասպետ Պատուոյ լեգէոնի, վարձատրեալ Բ. կարգի Մէճիտիէով, Իզմանդոր Իզապէլ-լա-Գաթոլիք պատուանշանին։

ՁԵՐՄԱԿ ԵՒ ԹՈՒԽ

Մարիւ ձկան իւղը խարտեանով զտելով, Պ. Շէվրիէ այդ հեղափին տուած է տարտրելի համ և հոտ, միանգամայն ազելցնելով անոր բոլոր յատկութիւններն։

Այս գիւտին պատճառաւ հնարիչը մեծամեծ վարձատրութիւններ ստացած է, միտալ և պատուոյ վկայական։

Ամբողջ աշխարհիս բժիշկք կը նախադասեն զայն ամեն տեսակներէն։

ԵՐԿԱԹԱԽԱՌՆ

Պ. Շէվրիէ իւր գիւտը կատարելագործած է Իօդէտ-ը ՁԷՌով Մարիւ ձկան երկաթախառն իւղ մը պատրաստելով։ Հակառակ այս յաջողման, իւղը գիւրաւ կը մարսուի և բնաւ պիղծութիւն չպատճառուր։ Ուստի նախընտրելի է միւս բոլոր երկաթախառն պատրաստութիւններէն և յաջողութեամբ կը գործածուի Թոքախտի, Պրոնխիթի, Վատութեան և Խզլի համար։ Մանաւանդ կը յարմարի ակարակազմ անձանց։ 711

Ընդհ. վաճառաց, Կեդրոն դեղարան՝ Ն. ԹԷՕՍՕՐԻՏԷՍ, 244, Մեծ փողոց Բերայի, Կ. Պոլիս Մթերանոցի դեղատան մէջ կը գտնուի նաեւ ՇԵՎՐԻԷԻ կոդրուիլ ԳՈՎԱՅԻ ԳԻՆԻՆ։

ՍԻԿՕՊԷԹԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ԾԽՈՂՆԵՐԸ

Պարսին գործածել միմիայն 814

JOB

Ուրիշ բնաւ չծխել ԺԱՆ ՊԱՐՏՈՒ Ստորագրութիւն

այս նշանով միայն կը չինի

ԱՌ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐ ԶՍ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏԱՍԷՐՍ

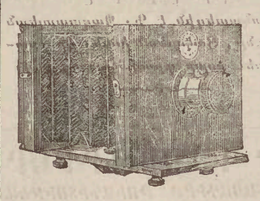

Կը ծանուցանի մայրաքաղաքիս և պատուաց լուսանկարչաց և արուեստասիրաց թէ վաճառատան մէջ մանաւանդ ճիւղ մը հաստատած եմ ծախելու համար լուսանկարչութեան ամեն պիտոյք, ինչպէս՝ Ամբողջ գործիք արուեստասիրաց համար, Շամար նուար, ամեն տեսակ Օպէկթիֆներ, Ֆիւվիմ, Ալպիմինէ և զանազան թուղթեր, Գարմանիներ, Շամբեր, Լապտերներ, Արծաթի ժէլաթինօ Պոմբրով վարկեանական բլանքներ, լուսանկարչութեան համար բիմիական նիւթեր, այս ամենը խիստ ընտիր և Եւրոպոյ մեծ վաճառատանց դնով։

Հետեւաբար իր խնդրեմ անմոռաց որք հետաքրքիր են լուսանկարչութեան, դալ այցելել վերանոցս ուր պիտի գտնեն ամեն տեսակ այդրանք։

ԷՄ. Ճ. ՄԷՐՃԱՆՈՖ

731 54 և 56, Մէյտանլըզ փողոց, Պէշիկ-Գարա

ԱՊԱՀ ՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ

Ընդհանուր գործակատար ՀԷՐՄ. ՀԷԼՊԻՆԿ
Կալաթա, Քարանթինա փողոց, թիւ 9

ԼԱԹՐԱՆՍԱԹԼԱՆԹԻՔ

ՇԱՀԱԼԻՏ ՊՈՅՄԱՆՆԵՐՈՎ ԿԱՊԱՀՈՎԱԳՐԻ
ՏՈՒՆԵՐ, ԽԱՆՈՒԹՆԵՐ, ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ՇԱՐԺԱԿԱՆ
ԳՈՅԳԵՐ ԵՒ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊԱՐԱՆՔ

566

ՏՕՔԹՕՐ ԱՅԷՐԻ

ԶԷՐԻՐԻ ՓԻԼԹՕՐԱԼԷՆ

Տօքթոր Այէրի Զէրրի Փէքթորալէն արգասակս կը բուժէ հարբուղմները, հազերը, կոկորդի վէրքը, փողաբերք, բորբոքումն հագպի, բորբոքումն ընչափողի, ընչաղելութիւն եւն։

Այս դեղը հրաշալի կերպիւ կը զօրացնէ տկար թոքերը, կը հանդարտեցնէ թոքային գրգռումները, և կասուցտ հազի և յառաջացեալ թոքախտի համար միակ դարմանն է, որ հզօրապէս կ'սփոփէ ու կը կապրուրէ։

Տր. Այէրի Զէրրի Փէքթորալն այնքան մեծ համբաւ ստացած է իրրեւ ամենէն հզօրագոյն դարմանն զոր գիտութիւնը ի լոյս ընծայեց, ընտրիւ նորա կոկորդի և թոքային տկարութեանց վերայ ունեցած ուժգին և միօրինակ նուաճող ազդեցութեան է, որով միանգամայն իւր առաքինութեանց ջատագովն և պաշտպանը կը հանդիսանայ։

Զկայ ամենեւին գեղ մը որ կրնայ այնքան կարեւոր լինել հիւանդին քան զայս, և կամ աւելի արժանիք ունենայ նորա կատարեալ վստահութիւնը գրաւելու։

Զէրրի Փէքթորալն բնատնեկան գործածութեան համար եղած ուրիշ ամեն դեղերէ գերազանցն է և հաւատ։ Քանց չատ հաճելի լինելով՝ փոքր տղայք չատ դիւրաւ կ'առնուն։

Գործածութեան եղանակը չիչերուն հետ կը տրուի։ Կեդրոնատեղին է Ս. Մ. ՄԻՆՈՒԱՆ, և ԸՆԿԵՐԱՑ Ամերիկեան վաճառատունն, ի Գալաթա Կ. Պոլսոյ։ Կը ծախուի նաեւ քաղաքիս մէջ զանազան դեղագործաց քով։

561

ՍԻՆԿԷՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵԳԵՆԱՑՆԵՐԸ

Կը գտնուին միմիայն ի Պոլիս, Մահմուտ բաշա, 90,—ի Կալաթա Կլամանի խան, 2,—ի Բերա, Կալաթա Սէրայի դիմաց։

Ժ. ՆԻՆՏԼԻՆԿԷՐ

Վճարման դիւրութիւն
Զգուշանալ կեղծերէն։ 626

ՖԻԻՆԱՐՏ

ՇՈՒՇԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՒՇԵՆԱՒՈՒՇ

Որ ոչինչ կանչ մ'անեցած կը բանի ԼԷԼԷՔՈՆ ԷՆ Մ'ԷՆԳԷՆԻՆ ԴԷԼ։

Ուղեւորը և ապրանք կ'ունդունուին Նիւ Եորքի, Պոստոնի, և Միացեալ Նահանգաց ու Գանատայի ամեն կողմերուն համար, նմանապէս Հավռի, Ռուէնի, Բարիզի, Լոնտոնի, Կլասկովի, Մանչէսդրի, Պրատֆորտի եւ եւն համար։

Ուղեւորաց համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Ամեն չոգենաւու մէջ կայ կին գեղեցիկ մը։ Ընկերութեան չոգենաւերը նշանաւոր հանդիսացած են իրենց հանգստաւէտութեամբ և կանոնաւորութեամբ։

Գործակատար ԹՈՄԱՍ Զ. ՀՈՒԼ
թիւ 1 Փիշիք Հաւլի
փայտ խան Գալաթա

ՖՐԼԷՏ ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈՒՇԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՒՇԵՆԱՒՈՒՇ

Որ կ'ընդունուրդ կը բանի ԼԷԼԷՔՈՆԷ և Ամ-ԷՆԷԼԷՅ ԴԷԼ։

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճերիան	2500	Ֆամմնեան	3700
Ալզասիան	2500	Ֆլամենեան	3700
Անտալուզիան	2500	Ֆլամիան	3700
Ամերիկեան	2500	Իսպերիան	5500
Արաբիան	3700	Իսլերիան	5500
Գավարիան	6000	Իտալիան	5500
Գուլֆարիան	6000	Լեհական	2200
Գասթելեան	800	Լիկուրեան	2500
Սայրենեան	2000	Լիսպան	800
Տուրոյ	700	Օլորթոյ	700
Էմիրէրն	3700	Բերբեան	3800
Ֆարանան	3700	Զալենեան	6800
Ֆանդենիան	3700	Զիրանեան	6800

Ալզասիան լոգենաւը, նաւապետ Քրիստիան, Լիվրպուլէն ընդհանուր վաճառքով ամսոյս 18ին ստ. Ամսոյսի։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ

ՔՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՖՈՆԹԷՆ
Գրքերով
Թիւ 1, Մէյմէկ Ալի փաշա
խան Գալաթիա

Նաւատեղերք, Գարմանք Ֆրէնտ, Էյլանա և ընկ. Լիվրպուլ

546

ՄԱՍ

ՇՈՒՇԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԼԻԼԷՔՈՆԷ և Մ'ԷՆԳԷՆԻՆ ԴԷԼ։ ԲԱՌԱՋԻՆ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Գանգրես	4200	Միսիսիպի	3000
Ֆէրս	4000	Սասքիս	3000
Օմանդի	4000	Նեբրթիս	3000
Մեսոգրիս	3250	Ռերա	300
Թիրա	3250	Ալգիս	80
Մակասար	3250	Զիրեան	800
Մարիթիս	3250	Սէրիլ	700

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈՒ և ԸՆԿ.
Ռոթթոդ խան
ՃԷՏՄԻ ՄՈՍ և ԸՆԿ
341 31, Ճէյմս Սթրիթ, Լիվրբուլ

ՇՈՒՇԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԵԱՆ

Ն. ԲԱՏԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Մ-ԷՆԳԷՆԻ և Բ-ՈՐԴԷԼ ԴԷՂ- ԿԱՆՈՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ԲԱՆՈՎ

Մարսիլիա երթալիք յատակիկայ շոգենաւեր Լ'Ամերիկ որ պիտի մեկնի յուլիս 15ին։

Ուղղակի և արագ փոխադրութիւն

Նաւագնեալի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՈՒԹ ԷՐՊՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Մէյլէք
556 Մոսկանէ փողոց, Թիւ 14

ԵՐԹԵԼԻԿՈՒԹԻՒՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՒՇԵՆԱՒՈՒՇ
ԸՆԴ. ԷՎ ԱՏԼԱՆ, Կ. Գ-ԼԱՆ Լ Օ-ՈՒԷՍՍԻ ԴԷԼ-ԲԱՆԻ

ԹՈՎԱՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ

ՈՒԴԻՖ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Լիսպոնա	2,000	Նիկարագուա	4,500
Աֆրիկէ	3,000	Մարսիլիա	4.300
Ամերիկ	4,000	Մանչիսթր	2,500
Գասսանիս	3,500	Մալթա	2,000
Գրէնատա	2,200	Գէրս	2,000
Գրամանա	2,000	Սիսիլիա	5,000
Գալվեսթոն	2,300	Սանտանտեր	4,500
Գասէս	2,400	Սդամ	2,000
Գասդ	2,000	Բասրիթիզ	1,200
Գոմն	2,700	Բանկերմն	3,200
Տիրա	2,500	Բարդէր	1,700
Ցանիա	1,800	Բիգ	2,800
Ֆրաքս	2,600	Բիսմարկ	3,400
Տրաքս	2,600	Բիսմարտ	3,200
Ֆանիքան	800	Թոլլ	3,000
Ֆիրա	1,700	Բոմմա	5,500
Ֆլամինկ	1,600	Բամբ	3,500
Կանիլեա	5,500	Ռանկեն	4,000
Կիդանա	2,200	Ռարտ	2,000
Կոզա	1,800	Ռիգիթ	2,000
Կրուսոս	2,200	Ռոբերդ	4,300
Խանկ		Թանան	1,200
Հերս	3,000	Թ. Ռ. Իլոբ	3,000
Հիտալկ	3,000	Թիկեր	1,300
Հիմիրեդ	1,200	Թրէնա	2,800
Ֆիրա	2,300	Քանանդ	3,600
Քեզ	2,400	Քիսոնոս	1800
Քոքա	2,200	Զէնտա	3,000
Լէ	2,000	Զէրս	41,0

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ

ՖԻՆՆԷՅԻՐԻՔ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալ
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Մէյլէք
Խան Գալաթիա

551

ԲԱՐԻԱԵԱՆԻ

ՇՈՒՇԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԼԻԼԷՔՈՆԷ, Մ'ԷՆԳԷՆԻՆ և Օ-ՈՒԷՍՍԻ ԴԷԼ-ԲԱՆԻ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Գէրտ
Աստրա	2,500	Ռոբերտսոն
Աֆրիտա	2,500	Քրուիքշանք
Վարշանիա	2,500	Ուիլիամ
Մասսանիա	3,500	Մարշ
Բուսիրիա	2,800	Ֆոթերինգիլ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վճարք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱՐԻԱ ԵՒ ԸՆԿ.
556 Գործակալք

Ա. ՏԱՄԱՏԵԱՆ — Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՋՈՒԳՈՒՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ

ՖՐԱՆՔՕ-ՀՈՆԿՐՈՒԱԶ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՊԻԻՏԱԲԷՍԹԻ

ՀԱՆԴԵՐՁ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Արտօնեալ դրամագլուխ	20,000,000
Գանձեալ »	10,000,000
Մահուան արկածից դէմ պահեստի	10,000,000

Ամբեւելից Տնօրէն՝ Մ. Էօժէն Բարաբոր
» Լիազօր գործակալ՝ Մ. Նազարէթ Եազրճեան

Ֆրանքօ-Հունգարական կենաց անանուն ընկերութիւնը խիստ դիւրամատչելի պայմաններով մահուան դէմ ապահովութիւններ կ'ընդունի, նոյնպէս փոքր տղայոց և աղջկանց ի չափահասութեան վճարելի պայմանաւ։

Ամենքդ կը համարիմ ըսել թէ ամէն ընտանեաց և զաւակաց տէր անձանց իրբ նուիրական պարտականութիւն մ'է տարեկան փոքրիկ զոհողութեամբ մը իւր կեանքն և իւր զաւակաց ապագան ապահովել։ կամ ի ծերութեան օրերու և կամ յետ մահու իւր սիրելի կինն և զաւակունքը, աղքատութեան սոսկալի ճիրաններէն հեռի պահելու համար ուստի արդէն հասարակութեան լուրջ ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմ Ֆրանքօ-Հունգարական ընկերութեան շահաւէտ պայմաններուն և միմիայն հանրութեան մասնաւոր տեսակներուն որ մէն մի տարի Պիտաբէսթի մէջ ի ներկայութեան կայսերական պաշտօնէից տեղի յունենան, մէն մի շահող թիւ 100 անգլիական ոսկի շահելու պայմանաւ։

Աւելի ընդարձակ և կարեւոր տեղեկութիւններ ստանալու համար պէտք է դիմել առ վարչութիւն։

Ամեն լեզուէ յայտարարութիւնք ձրի կը տրուին։

Օրէ-կ—30 տարու անձ մը տարին մի անգամ 4 ½ ոսկի տալով 200 անգլիական ոսկիի ապագայ մը պատրաստած կըլլայ իւր ընտանեաց ետեւ։

Փափաքողք ազատ են ընկերութեանս պատուաւորութեան և հաստատութեան մասին տեղեկութիւն ստանալ Եւրոպոյ մեծ դրամատուներէն։ 65

CAISSE GENERALE D'EPARGNE ET DE CREDIT

Գումարն և վճարումն ամեն տեսակ արժէթղթոց — Գանձումն ամեն տեսակ կարգոնների

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄՆՏՈՒԿ

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ

կեդրոնատեղի 116, հրապարակ Լաֆայէթ, Բարիզ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,000,000 ՖՐԱՆԳ

Կանխիկ և ցապաղիկ վճարումն ֆրանսական բաժնեւոր պարտաթղթոց՝—Վիլ տը Բառի 3 % փոխառութիւն 1868 ի, 69 ի, 71 ի, 73 ի, 76 ի (4 %), Գուեսքի Ֆոնսիէ տը Ֆրանս 1853 (3 %) Գոմիւնալ 1860, 79, 80, Ֆոնսիէռ 1877, 79, Պանք Իպոթեկէռ 1880, Վիլ տը Լիոն 1880, Լիլ 1860, Ամիէն 881, 1/4 Վիլ տը Բառի 1871, 1/8 Գոմիւնալ 1860, 1/10 Ֆոնսիէռ 1883 եւն. եւն։ Վիճակահանութիւնք տեղի կ'ունենան ամեն ամիս և գլխաւոր բաժինքներն են 5,000, 10,000, 2,000, 30,000, 40,000, 50,000, 100,000 և 200,000 ֆրանք։

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄՆՏՈՒԿ կը վաճառէ այս ամեն արժէթղթերն ի փոխարէն ամսական 5, 10 և 20 ֆրանքի։ Գնողն ճանաչելով կ'ստանայ իւր պարտաթղթոց թերթերն և իրաւունք կ'ունենայ թէ վիճակահանութեանց և թէ տոկոսի կարգներուն, որոնք թէ ամբողջովին վճարած լիներ գումարէն։ Ամսական ստացագրերը կը ներկայացուին գնողաց ցոյց տուած բնակարանը։

Ստորագրելու համար, դիմել առ ԱՊՈՍՏՈԼԱՔ ՆԱՍԻ ԷՖ., ընդհանուր ներկայացուցիչ բոլոր գակ թուրքիոյ համար։ Դրամանեակք թիւ 4, Պաշչէ-Գարու, Կ. Պոլիս։

Գործակալութեանց և ստորագրութեանց խնդիրք թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներէ՝ ղրկուելու են նմանապէս առ Ա. Նասի էֆէնտի։

Գործակալներ՝
Պ. Յ. Գ. Քէլլէրտ, Քէնիչ
Պ. Ա. Քիրքիսէօրոլը, Ակյելու-Գործակատար
Պ. Յովսէփ Պ. Գալէնեան, ի Պրուսա
Պ. Մէսսէ Մէրսէսեան, ի Սմիրնա և շրջակայքը
Պ. Ն. Կոստէսոս, ի Սէլանիկ
Պ. Նոբան Ադէլէ, ի Գալատիա՝ Սուրիոյ համար
Պ. Յովհաննէս Նահապետեան, ի Սէլիպոլու

746

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱԶԳՈՒՐԻՉ ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

ՔԻՆԱՅՈՎ ՄՍԻ ՀԻՒԹ ՖՈՍՖԱԹ ՏԸ ՇՕ

Ամենազգու կազդուրիչն զոր պարտին գործածել Ապաքինողները, Դիւրերը, կանայք, տկարակազմ Տղայներն և ամեն փափուկ անձինք։

Բազկացեալ Մկանանց և Զղայնոց Ոսկրային գրութեանց կազմութեան և Զարգացման յոյժ անհրաժեշտ նիւթերով։

Վիալի գինին ամենէն ազդու դեղերու միաւորութիւնն է, ընդդէմ Արեան տկարութեան, Դեղնութեան, Թոքախտի, Ստամոքսի ամեն ցաւերու, Փորհարութեան, Հիւծման, Երկար ապաքինման, եւայլն։ Ի մի բան, Թուլութեան, Վատութեան, Զղայնի ուժգնութեան ամեն վիճակներուն որոց շատեր լարաշունչ կերպիւ ենթակայ են մեր օրերս։

ԼԻՈՆ—Դեղարան Ժ. Վիոլ, Պուրպոն փողոց, 14—ԼԻՈՆ

Պոլսոյ մէջ կեդրոնատեղին է ընդհանուր Մթերանոցն Այբերանտիի դեղարան Տէլլա-Լուսա, որ մեծ փողոց 169։ 766

ՇԻՐՔԻԹԻ ԽԱՅՐԻՅԻ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ 662

1887 ՄԱՅԻՍ 12 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՑՈՒՆԻՍ 14

Վոսփորէն Էջնող շրջենաւեր

12 — Եէնիմ. Մէզ. Պէյիւք. Թար. Եէնիք. Սթէն. Պոյաճ. Ր. Հիսար Պէկէք Ամով. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիքթաշ
12 — Ամով. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկ.
12 — Վանիք. Զէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկ. Գապաթ.
12 15 Պէյգ. Բաշչալ. Զուպ. Գանիճ. Ա. Հիսար Գանտա. Վանիք. Զէնկէլ. Պէյ. Գուզ.
12 45 Եէնիմ. Մէզարպ. Պէյ. Թար. Եէնիք. Մերկ. Ր. Հիսար Պէկէք Ամով. Գուբ. Օրթ. Պէշ.
1 — Գավաներ Մէզարպ. Պէյիւք. Թար. Պէյգ. Բաշչալ. Զուպուգլը Գանը. Ա. Հիսար Գանտա. Վանիք. Զէնկէլէք. Պէյլէր. Գուզկ. Պէշիքթաշ
1 45 Եէնիմ. Մէզպ. Պէյ. Թարպ. Եէնիք. Մերկ. Ր. Հիսար Պէկէք Ամով. Գուբ. Օրթ. Պէշ.
3 — Եէնիմ. Մէզ. Պէյ. Թար. Եէնիք. Սթէնիա Պոյաճ. Ր. Հիս. Պէկէք Ամ. Գուբ. Օրթ. Պէշ.
3 — Պէպիլիք. Թարպ. Պէյգոզ. Բաշչալ. Զուպ. Գանը. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիքթաշ
4 15 Ա. Գավազ Եէնիմ. Մէզպ. Պէյիւք. Թարպ. Եէնիք. Սթէն. Մերկ. Պոյաճ. Ր. Հիսար Պէկէք Ամով. Գուբուչ. Օրթ. Պէշիքթաշ
5 15 Պէյգ. Բաշչալ. Զուպ. Գանը. Ա. Հիսար Գանտ. Վան. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ, Իսկ.
5 30 Եէնիմ. Մէզ. Պէյիւք. Թար. Եէնիք. Սթէն. Մերկ. Պոյաճ. Ր. Հիսար Պէկէք Ամով. Գուբ. Օրթ. Պէշիք.
7 — Եէնիմ. Մէզարպ. Պէյիւք. Թարպ. Պէյգ. Բաշչալ. Եէնիք. Մերկ. Գանլըճ. Ր. Ա. Հիսար Գանտի. Ամով. Զէնկէլ. Պէյլ. Օրթ. Գուզկ. Պէշիք. Իսկ.
7 45 Ա. Գավ. Եէնիմ. Մէզարպ. Պէյիւքտէրէ Թարպ.